

ΑΙΣΧΥΛΟΥ
Π Ε Ρ Σ Α Ι

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΧΟΡΟΣ γερόντων (Ὁ ἡγεμὼν καὶ ἄλλοι 11)

ΑΤΟΣΣΑ

ΑΓΓΕΛΟΣ

ΔΑΡΕΙΟΥ εἰδωλον

ΞΕΡΞΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. — Οἱ χοροὶ ἐμελοποιήθησαν ὑπ' ἀνδρὸς ὑψηλὴν κατέχοντος ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν, ἐπὶ τῇ Γερμανικῇ μεταφράσει τοῦ μακαρίτου καθηγητοῦ Κοίχλυ (Koechly), προσπαθήσαντος νὰ τηρήσῃ τὸν ἀρχαῖον αὐτῶν ῥυθμὸν. Ἡ παροῦσα μετάφρασις αὐτῶν, ἵνα προσαρμόζηται τῇ μελωδίᾳ ἐκείνῃ, ἣν ἀνάγκη ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὴν, καὶ ἐπομένως τὴν Γερμανικὴν μετάφρασιν εἰς πάντα αὐτῶν τὰ καθέκαστα, ὥς καὶ εἰς τῶν λέξεων τὴν τομὴν

Ἐν τῷ τέλει ὁ μελοποιὸς, ἀποστάς τῶν μακρῶν θρήνων τοῦ Ξέρξου καὶ τοῦ Χοροῦ, ἀφῆρεσε μὲν πᾶν τὸ τεμάχιον ὃ ἐσημείωσα διὰ τοῦ γράμματος Ψ, ἀντικατέστησε δ' ἄλλο, ὑπὸ τοῦ Κ. Κοίχλυ ἐλληνιστὶ ποιηθὲν καὶ εἰς τὴν Γερμανικὴν μεταφρασθὲν, καθ' ἣν ἔννοιαν οὗτος ἐφρόνει ὅτι εἶχεν ἡ κατὰ τὴν εἰκασίαν τοῦ ἀπολεσθεῖσα λύσις τοῦ δράματος. Τοῦτο ἐστὶ τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Χ τεμάχιον, ὃ μετέφρασα ἐπίσης, διότι ἡ μουσικὴ σύνθεσις ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ Π Ε Ρ Σ Α Ι

(Εισέρχεται ὁ χορὸς, ἐκ 12, ἥτοι 4 κατὰ μέτωπον, 3 κατὰ βάθος).

ΗΓΕΜΩΝ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Τῶν μακρὰν, εἰς Ἑλλάδ' ἀπελθόντων Περσῶν
πιστοὶ φίλοι τυγχάνομεν, κ' ἔτι φρουροὶ
τῶν πλουσίων χρυσῶν ἀνακτόρων. Αὐτὸς
ὥς πρεσβύστους προείλετ' ὁ Ξέρξης ἡμᾶς
ὁ Δαρείου υἱὸς,

ἵνα ἔφοροι ὦμεν τῆς χώρας.

Περὶ δὲ ἐπανόδου τῆς βασιλικῆς
καὶ τῆς τοῦ πολυχρύσου γενναίου στρατοῦ,
κακῶν μάντις ἐντός μου σφαδάζ' ἡ ψυχὴ
ἀνησυχοῦσα.

Ἡ ἰσχὺς τῆς Ἀσίας ἀπῆλθε. Ποθοῦν
νέον ἄνδρα τὸ βλέμμα εἰς μάτην ζητεῖ,
καὶ οὐδ' ἄγγελος, οὔτε τις ἄλλος ἱππεὺς
εἰς Περσῶν ἀφικνεῖται τὴν πόλιν.

Ὅσοι Σοῦσα, καὶ ὅσοι Ἑκβάτανα, ἢ
 τὸ παμπάλαιον Κίσσιον τεῖχος
 ἐκλιπόντες ἀπῆλθον,
 ἄλλοι ἔφιπποι, ἄλλοι ἐμβάντες εἰς ναῦς,
 ἄλλοι πάλιν πεζοί,
 καταρτίζοντες στίφος πολέμου,
 Ἄρταφέρνης, Ἀμίστρης, πρὸς δὲ, μετ' αὐτῶν
 Μεγαδάτης, Ἀστάσπης, καὶ ὅλ' οἱ λοιποὶ
 τῶν Περσῶν ἀρχηγοί,
 βασιλεῖς, βασιλέως μεγάλου ταγοί,
 ὄρμοῦν, ἔφοροι ὅλοι μεγάλου στρατοῦ,
 τοξοκάμπτ', ἐπιβάται τῶν ἵππων ὀριμεῖς,
 φοβεροὶ μὲν τὴν ὄψιν κ' εἰς μάχην δεινοί,
 ἐν ψυχῆς εὐσταθεῖ ἀκαμψία.
 Ἄρτεμβάρης ἐπίσης, ὁ μέγας ἵππευς,
 καὶ Μασσίστης ἀκόμη, πρὸς δὲ, ὁ χρηστός
 τοξοκάμπτης Ἴμαῖος, οἱ ἵππων ὀξεῖς
 δαμασταί, Φαρανδάκης, Σοσθάνης, καὶ οὐς
 πολυθρέμμων τοῦ Νείλου παρέσχεν ἡ γῆ,
 Σουσιस्कάνης, Αἰγύπτιος Πηγασταγῶν,
 καὶ Ἀρσάμης, τῆς Μέμφιδος τῆς ἱερᾶς
 μέγας ἄρχων· ὁ τῶν παναρχαίων Θηβῶν
 Βασιλεὺς Ἀριόμαρδος· πλῆθος ναυτῶν
 ἐλοβίων, δεινῶν, ὧν οὐκ ἦν ἀριθμὸς,
 Ἀβροδίαιτοι ἔπονται τούτοις Λυδοί,
 κ' οἱ τὴν Ἥπειρον γῆν πᾶσαν ἔχοντες, οὐς
 κυβερνοῦν Μιτρογάθης ὁμοῦ καὶ Ἀρκτεὺς·
 Κ' αἱ πολύχρυσοι Σάρδεις ἐκπέμπουν συχνοὺς
 ἐπιβάτας διζύγων, τριζύγων πολλῶν
 ἀμαξῶν, φοβερῶν εἰς τὴν ὄψιν.

Κ' οἱ τὸν Τμῶλον οἰκοῦντες, βουνὸν ἱερὸν,
 τῇ Ἑλλάδι ζυγὸν δουλικὸν ἀπειλοῦν·
 ὃ τε Μάρδων καὶ Θάρυβυς, ἀκοντισταὶ,
 κ' ἐπιδέξι' εἰς λόγχην Μυσοί· Βαβυλῶν
 δ' ἡ πολύχρυσος πάμμικτον ὄχλου
 πέμπει φύρδην· προσέτι ναυβάτας καλοὺς
 καὶ εἰς τόξου βολὰς ἡσκημένους.
 Ὅστις μάχαιραν φέρει, ἐκ πάσης τῆς γῆς
 τῆς Ἀσίας ὀρμαῖ
 τῆς φρικτῆς ἐκστρατείας κατόπιν.
 Ἦν τοιοῦτο τὸ ἄνθος τῆς γῆς τῶν Περσῶν,
 ὃ ἀπέπλευσε πᾶν.
 Δι' αὐτοὺς πᾶσα χῶρ' Ἀσιάτις θρηνεῖ
 μετὰ πόθου θερμοῦ· καὶ γυναῖκες, γονεῖς,
 τὰς ἡμέρας μετροῦντες, ἐντρόμως μακρὰν
 ἐκτεινόμενον βλέπουν τὸν χρόνον.

ΧΟΡΟΣ

Ἡ βασίλειος μὲν ἤδη
 ἡ περσέπολις διέβη στρατιά μας
 εἰς τὴν γείτον' ἀντιπέραν,
 κ' εἰς λινόδετον σχεδίαν
 τὸν πορθμὸν τῆς Ἀθαμαντίδος Ἑλλης
 ὑπερέβ' εἰς ζυγὸν δέσας
 πολύγομφον τὸν αὐχένα τοῦ πόντου.
 Πολυάνδρου τῆς Ἀσίας
 ἀρειμάνιος ὁ ἄρχων εἰς τὰς χώρας
 αὐτοῦ πᾶσας διπλοῦν φέρει
 θεῖον ποίμνιον πεζῶν τε

στρ. α'. Α (*).

ἀντιστρ. α'.

(*) Τὰ μεγάλα γράμματα Α, Β, κτλ. παραπέμπουν εἰς τὰ μουσικὰ τεύχη.

κ' ἐκ θαλάσσης, πεποιθὼς εἰς ἀνδρείους
ἀρχηγούς, χρυσογόνου
γενεᾶς ὁ βλαστὸς, ἴσος. Θεοῖς ἀνὴρ.

Φονικῶν δρακόντων μέλαν
βλοσυρὸν τὸ βλέμμα ἔχων,
καὶ πολύχειρ, πολυναύτης,
ἄρμα Σύριον διώκων,
τὸν τοξότην φέρει Ἄρην
κατ' ἀνδρῶν τῶν δορυμάχων.

Στρ. 6'.

Ν' ἀντιστῇ οὐδεὶς ἀντέχει
εἰς ἀνδρῶν ρεῦμα, τὸ μέγα,
ἢ τὸ κύμα τῆς θαλάσσης
νὰ κρατήσῃ. Τῶν Περσῶν εἶναι

Ἀντιστρ. 6'.

ὁ στρατὸς πολυνίκης,
ὁ λαὸς ἀνδρείας πλήρης.
Δολοπλόκον τὴν ἀπάτην
τῶν Θεῶν τίς ἀποφεύγει;
Τίς πρὸς πήδημα τοιοῦτο
εὐπετῇ τὸν πόδα ἔχει;
Κολακεύουσα, φιλόφρων,
εἰς παγίδας δολερὰς
σύρ' ἢ βλάβῃ τοὺς ἀνθρώπους,
οὓς δυσκόλως κατορθοῖ
νὰ ἐκφύγῃ ὁ θνητός.

Μεσωδός.

Ἐπεκλώσθη παλαιὰ
ἐκ Θεῶν μοῖρα ἡμῖν,
πυργολέτειρας πολέμους
νὰ διέπωσιν οἱ Πέρσαι,
ἱππικῶν λόχων κλονίσεις,

Στρ. γ'.

ὄχυρῶν πολισμάτων προσβολάς.

Καὶ τὸ δάσος πλὴν αὐτοὶ
 εὐρυπόρων θαλασσῶν,
 ἅς σφοδρὸν πνεῦμα λευκαίνει,
 ἔμαθον νὰ διαπλέουν,
 πεπεισμέν' εἰς λεωφόρους
 μηχανάς, κ' εἰς σχοινία λεπτουργῇ.
 Μελαγχίτων δι' αὐτὸ
 ἡ καρδία μου πενθεῖ. Αἶ! αἶ!
 Φεῦ τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ!
 Μὴ τὰ Σοῦσα μάθωμεν
 πῶς κενὰ τῶν ἀνδρῶν των ἔμειναν·
 Μὴ ἡ τῶν Κισσίων γῇ
 ἀνθυμνήσῃ γοερὸν· Αἶ! αἶ!
 κ' αἱ γυναῖκες τὴν φωνὴν
 τὴν οἰκτρὰν ἀκούσασαι,
 ἐν κλαυθμοῖς σχίσωσι τοὺς πέπλους των.
 Πᾶς ὁ βαίνων πεζὸς,
 ἱππηλάτης πᾶς λαὸς
 σμῆνος ὡς μελισσῶν
 τοῦ στρατάρχου κατόπιν ἔφυγε,
 τὸ δίκευκτον διαπορθμεύσας
 μέτωπον γῆς, τὸ κοινὸν
 δύο παραλίων.
 Πόθος μέγας ἀνδρῶν
 δακρυβρέχει τὰς εὐνάς.
 Ἡ φιλάνωρ Περσίς
 τὸν ἀνδρεῖον ἐκπέμψασα σύζυγον,
 ἐκάστη ἐκεῖ ὅπου τὰς μάχας
 κρίνει τῆς λόγχης αἰχμὴ,
 ἔμεινε μονόζυξ.

Ἀντιστρ. γ'.

Στρ. δ'.

Ἀντιστρ. δ'.

Στρ. ε'.

Ἀντιστρ. ε'.

ΗΓΕΜΩΝ

Ἄλλ' ὦ Πέρσαι, καθήμεν' εἰς ταύτην ἐδῶ
 τὴν ἀρχαίαν αὐλήν,
 εἰς βαθύβουλον σκέψιν, εἰς σκέψιν σοφὴν
 ἅς δοθῶμεν. Τὸ θέλ' ἢ ἀνάγκη.
 Πῶς ὁ Ξέρξης νᾶ εἶν' ὁ Δαρείου υἱός,
 ὁ ἡμῶν Βασιλεύς;
 Ἄρα πῶς τὸ πατρώνυμον γένος ἡμῶν;
 Ἄρα ἔμπειρος τέχνη τοῦ τόξου νικᾷ,
 ἢ τῆς λόγχης ἰσχὺς
 καὶ ὀξεῖα αἰχμὴ ὑπερέχει;

(Ἀνοίγεται ἡ βασιλείος πύλη, καὶ φέρεται ἔξω ὑπὸ δούλων,
 ἐπὶ θρόνου καὶ μετ' ὀπαδῶν ἡ Ἀτοσσά).

Ἄλλ' ἰδοὺ, ὥς οὐράνιον φῶς, τοῦ ἐμοῦ
 Βασιλέως ἡ μήτηρ προσέρχετ' ἐδῶ,
 ἡ ἐμὴ βασιλὶς. Τῇ προσπίπτω.
 Διὰ λέξεων πρέπει προφρόνων αὐτῇ
 εὐσεβῇ ν' ἀποτείνωμεν λόγον.

ΧΟΡΟΣ

Περσιδῶν τῶν βαθυζώνων ὑπερτάτη βασιλὶς
 Χαῖρε Ξέρξου μήτηρ, γύναι τοῦ Δαρείου γηραιά.
 Σύζυγος Θεοῦ καὶ μήτηρ Θεοῦ εἶσαι τῶν Περσῶν,
 ἄν δὲν ἥλλαξέ τις δαίμων παλαιὸς τὰ τοῦ στρατοῦ.

ΑΤΟΣΣΑ

Τοὺς χρυσοστολίστους οἴκους ἦλθ' ἀφεῖσα δι' αὐτὸ,
 ὥς καὶ τὸν κοινὸν κοιτῶνα τοῦ Δαρείου τε κ' ἐμοῦ.

Τὴν καρδίαν μου ταραττει μέριμνα· θὰ σᾶς εἰπῶ,
 φίλοι, καὶ αὐτό. Δὲν εἶμαι ἄφοβος κατ' ἐμαυτὴν,
 μὴ ὁ μέγας πλοῦτος, ὅστις τὴν οἰκίαν μας πληροῖ
 ἀνατρέψῃ τοῦ Δαρείου ὄλβον τὸν θεόσδοτον.
 Διπλῇ ταῦτα εἰς τὰς φρένας μ' εἰσὶν ἄφραστος φροντίς.
 Οὐδὲ σεβαστὸν τὸ χρῆμα ὅταν λείπῃ ὁ ἀνὴρ,
 οὐδὲ πάλιν φῶς ἰσχύος λάμπ' εἰς τὸν ἀχρήματον.
 Πλοῦτον ἔχομεν, καὶ φόβον πλὴν διὰ τοὺς ὀφθαλμούς·
 ὀφθαλμὸς τοῦ οἴκου δ' εἶναι ὁ δεσπότης του παρών.
 Ἐὰν οὕτω ταῦτα ἔχουν, σύμβουλοι τῶν λόγων μου
 γίνετέ μοι ὑμεῖς, Πέρσαι, ὧ πιστοί μου γέροντες.
 Παρ' ὑμῶν αἱ σοφαὶ πᾶσαι συμβουλαὶ προέρχονται.

ΧΟΡΟΣ (Ἡγεμῶν)

Ἦξευρε, ὦ ἀνασσά μας· περιττὸν δὲς νὰ ζητῆς
 λόγον κ' ἔργον, ὅ,τι εἶναι εἰς ἡμῶν τὴν δύναμιν.
 Σύμβουλον μ' ἐπικαλεῖσαι. Σύμβουλος εἶμ' εὐμενής.

ΑΤΟΣΣΑ

Πολλὰ πολλάκις ὄνειρα νυκτερινὰ
 βλέπω ἀφ' ὅτου ὁ υἱός μου εἰς τὴν γῆν
 τῶν Ἰαόνων ὤχετο μετὰ στρατοῦ·
 ἀλλὰ ποτὲ δὲν εἶδον τόσον ἐναργές,
 ὥς τὴν ἐσχάτην νύκτα. Θὰ σοὶ τὸ εἰπῶ.
 Δύο γυναῖκες εὐπρεπεῖς, παρέστησαν
 ἐνδεδυμέναι, ἡ μὲν πέπλους Περσικοὺς
 καὶ Δωρικοὺς ἡ ἄλλη. Μοὶ ἐφάνησαν
 γυναικὸς πάσης ὑψηλότεραι πολὺ,
 σπανίου κάλλους, ἀδελφαὶ ὁμογενεῖς.
 Κατῴκουν δ' ἦν εἰς κληρὸν χώραν ἔλαβον,

ἡ μὲν τὴν Ἑλληνίδα, τὴν δὲ βάρβαρον
 ἡ ἄλλη. Μεταξύ των, ὡς ἐφάνη μοι,
 ἐξήφθη στάσις· ὁ υἱός μου δὲ αὐτὴν
 νοήσας, τὰς συνεῖχε, τὰς ἐπράϋνε,
 τὰς ἔξευξεν εἰς ἄρμα, τὸν αὐχένα των
 εἰς φάλαρα ἐνδέσας. Ἐνημβρύνετο
 ἡ μὲν ἐπὶ τῷ κόσμῳ καὶ παρέδιδεν
 εἰς τὰ ἡνίας εὐπειθές τὸ στόμα της·
 ἐσφάδαζε δ' ἡ ἄλλη, καὶ συνέτριψαν
 αἱ χεῖρές της τὸν δίφρον, καὶ ἀρπάσασα
 αὐτὸν ἀχαλινώτως, θραύει τὸν ζυγόν.
 Ὁ δὲ υἱός μου πίπτει, καὶ παρίσταται
 οἰκτείρων ὁ πατήρ του ὁ Δαρεῖος. Ὡς
 δ' αὐτὸν ὁ Ξέρξης εἶδε, διαβρῆγνυσι
 τοῦ σώματός του πέπλους καὶ ἱμάτια.
 Καὶ ταῦτα μὲν, σᾶς λέγω, εἶδον ἐν νυκτί.
 Ὡς δ' ἐξηγέρθην, τὴν καλλιβόρουν ἔψαυσα
 πηγὴν, κ' ἡ χεὶρ μου εὐσεβῶς εἰς τὸν βωμόν,
 εἰς τοὺς ἀποτροπαίους δαίμονας, παρ' ὧν
 ταῦτ' ἀποβρέουν, ἔθυε πλακούντιον.
 Ἐκεῖ, πρὸς τὴν ἐσχάραν τοῦ Ἀπόλλωνος
 πετῶντ' αἰετὸν βλέπω. Ἐμειν' ἄφωνος
 ἐκ φόβου. Γύψ ἐφάνη ἔπειτα. Ὀρμῶν,
 τὴν κεφαλὴν ἐκείνου ὀνυχοκοπεῖ.
 Οὗτος δὲ πτήξας, τὸ κακὸν ὑπέμενε.
 Φρικτὸν μοὶ ἦτο τ' ὄραμα, ὡς εἰς ὑμᾶς
 τὸ ἄκουσμα. Ὁ Ξέρξης, τὸ ἡξεύρετε,
 ἂν ἐπιτύχη, ἔσται θαυμαστὸς ἀνὴρ,
 ἂν δ' ἀποτύχη, ἐντελῶς ἀνεύθυνος,
 καὶ ἂν σωθῇ θὰ ἦναι πάλιν Βασιλεύς.

ΧΟΡΟΣ (*Ἡγεμῶν*)

Οὐδὲ φόβον οὐδὲ θάρρος, μήτερ ὑπερβολικὸν
 νὰ σοὶ δώσωμεν ποθοῦμεν. Εὐχομέν' εἰς τοὺς θεοὺς
 ἂν κακὸν τι εἶδες, τούτου ζήτησον ἀποφυγὴν,
 κ' εἰς σέ, τέκνα, πόλιν, φίλους πᾶν καλὸν νὰ τελεσθῇ.
 Σπονδὰς δ' ἔπειτ' ἀφοῦ χύσης εἰς τὴν γῆν καὶ τοὺς νεκροὺς,
 ταῦτα ζήτη· ὁ ἀνὴρ σου ὁ τὴν νύκτα σοὶ φανεῖς,
 καθ' ἃ λέγεις, νὰ σᾶς πέμψῃ καὶ εἰς σέ κ' εἰς τὸν υἱὸν
 ἐκ τοῦ κάτω κόσμου πᾶσαν εὐτυχίαν εἰς τὸ φῶς,
 ἐκ τῆς γῆς δ' αἱ δυστυχίαι εἰς τὸ σκότος νὰ σβεσθοῦν.
 Ταῦτά σοι ὁ ψυχομάντις εὐμενῶς παρήνεσα.
 Κρίνομεν δὲ ὅτι πάντα θὰ σοὶ ἀποβοῦν καλῶς.

ΑΤΟΣΣΑ

Εὖνους μοι ὄνειροκρίτης πρῶτος καὶ εἰς τὸν υἱὸν
 κ' εἰς τὸν οἶκόν μου, τὸν λόγον τοῦτον μοὶ ἐδήλωσας.
 Εἶθε τὰ καλὰ νὰ γίνουν! Ταῦτα δ', ὥς ἐφίεσαι
 καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς θὰ πράξω καὶ τοὺς προσφιλεῖς νεκροὺς,
 ἅμ' ἀπέλθω εἰς τὸν οἶκον. Πλὴν νὰ μάθω ἥθελον,
 φίλοι, ποῦ τῆς γῆς πῶς κεῖνται αἱ Ἀθῆναι λέγονται.

ΧΟΡΟΣ (*Ἡγεμῶν*)

Πρὸς δυσμάς, ὅπου ὁ ἄναξ βασιλεύει ἥλιος.

ΑΤΟΣΣΑ

Ὁ υἱός μου λοιπὸν τούτων τὴν κατάκτησιν ποθεῖ;

ΧΟΡΟΣ (*Ἡγεμῶν*)

Τότε θὰ τῷ ἦτο πᾶσα ἡ Ἑλλάς ὑπήκοος.

ΑΤΟΣΣΑ

Κ' ἔχουσιν ἐκεῖνοι μέγα ἀνδρῶν πλῆθος καὶ στρατοῦ;

ΧΟΡΟΣ (*Ἡγεμῶν*)

Στρατὸν ὅστις εἰς τοὺς Μήδους πολλὰ ἔφερε κακά.

ΑΤΟΣΣΑ

Τί προσέτι ἔχουν ἄλλο; Ἐχουν πλοῦτον ἀξαρκῆ;

ΧΟΡΟΣ (*Ἡγεμῶν*)

Ἐχουσι πηγὴν ἀργύρου· εἶναι θησαυρὸς τῆς γῆς.

ΑΤΟΣΣΑ

Εἰσὶν ὅπλα των τὰ τόξα κ' αἱ ἀκίδες τῶν βελῶν;

ΧΟΡΟΣ (*Ἡγεμῶν*)

Ὅχι· στεγαναὶ ἀσπίδες καὶ αἱ λόγχ' αἱ στιβαραί.

ΑΤΟΣΣΑ

Ὁ ποιμὴν δὲ ποῖος εἶναι, ὁ δεσπότης τοῦ στρατοῦ;

ΧΟΡΟΣ (*Ἡγεμῶν*)

Οὐδενὸς καλοῦνται δοῦλοι, οὐδ' εἰσὶν ὑπήκοοι.

ΑΤΟΣΣΑ

Κ' ἢμποροῦν ν' ἀντιταχθῶσιν εἰς ἐπήλυδας ἐχθρούς;

ΧΟΡΟΣ (*Ἡγεμῶν*)

Ἐχουν φθείρει τοῦ Δαρείου μέγαν καὶ καλὸν στρατόν.

ΑΤΟΣΣΑ

Εἰς γονεῖς τῶν ἀπελθόντων εἶν' ὁ λόγος σου δεινός.

ΧΟΡΟΣ (*Ἡγεμῶν*)

Πλὴν μετ' οὐ πολὺ θὰ μάθῃς, ὥς νομίζω, τ' ἀληθῆ.
 Ὁ ἀνὴρ αὐτὸς ποῦ τρέχει ἔχει βῆμα περσικόν.
 Ἡ καλὸν ἢ κακὸν φέρει θεν' ἀκούσωμεν σαφῶς.

ΑΓΓΕΛΟΣ

ὦ πόλεις πάσης γῆς τῆς Ἀσιάτιδος,
 ὦ Περσίς χώρα καὶ πολὺς πλούτου λιμὴν!
 πῶς πληγὴ μία τόσον ὄλβον ἔφθειρε,
 καὶ τῶν Περσῶν τὸ ἄνθος ἥρπασται πεσόν!
 Φεῦ! Κακὸν πρῶτον ν' ἀναγγέλλῃ τις κακά·
 ὅμως ἀνάγκη νὰ εἰπῶ τὸ πάθημα.
 ὦλέσθη, Πέρσαι, τῶν βαρβάρων ὁ στρατός.

ΧΟΡΟΣ

Οἶμοι! Ἀπαίσια νέα πάθη! Στρ. α'. Γ.
 Φεῦ! Αἶ αἶ! Λαὲ τῶν Περσῶν,
 τ' ἄλγῃ ἀκούων θρήνει·

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ἐκεῖνα πάντα ὅλως κατεστράφησαν.
 Ἐγὼ δὲ βλέπω ἀνελπίστως νόστου φῶς.

ΧΟΡΟΣ

Φεῦ! μακρὸς ἦτον εἰς γέροντας Ἀντιστρ. α'.
 οὔτος ὁ βίος, ἀνέλπιστον τόσῃν

ν' ἀκούσωσι δυστυχίαν!

ΑΓΓΕΛΟΣ

Οὐχὶ ἀκούσας ἄλλων, ἀλλ' αὐτὸς παρὼν
θα σᾶς ἐκθέσω, Πέρσαι, ὃ ἐπάθομεν.

ΧΟΡΟΣ

Οἶμοι! οὐαί! Ματαίως
τὰ πολλὰ βέλη παμμιγῇ
ἐκ τῆς γῆς τῆς Ἀσίας ἤλθον
ἐχθρικῶς εἰς Ἑλλάδα.

Στρ. 6'.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Νεκρῶν ἀθλίως ἐσφαγμένων πλήθουσι
τῆς Σαλαμῖνος κ' αἱ περίχωροι ἀκταί.

ΧΟΡΟΣ

Οὐαὶ, οὐαί! Ἀλίπλαγκτα
λέγεις τῶν φίλων φέρονται
σώματα εἰς βρασμὸν ὑγρῶν
πολυδινήτων κυμάτων.

Ἀντιστρ. 6'.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Δὲν ἤρκουν τόξα. Πᾶς ἐφθάρη ὁ στρατὸς
ὑπὸ τῶν πλοίων, ὑπ' ἐμβόλων ναυτικῶν.

ΧΟΡΟΣ

Βοήν θρηνώδ' ὑψώσατε,
τοῖς Πέρσαις θλιβεράν,
παγκάκως πάντα φεῦ! πῶς ἔθηκαν,

Στρ. γ'.

φθαρείσης τῆς στρατιᾶς των.

ΑΓΓΕΛΟΣ

ὦ Σαλαμῖνος ὄνομ' ἀπεχθέστατον!
Στενάζω τὰς Ἀθήνας ἐνθυμούμενος.

ΧΟΡΟΣ

Ἀθῆναι, τοῖς ἐχθροῖς φρικταί, Ἀντιστρ. γ'.
θὰ ἐνθυμώμεθα
πολλὰς Περσίδας πῶς ἀφήσατε,
ἀνάνδρους, εὐνῆς ἐρήμους·

ΑΤΟΣΣΑ

Σιγῶσα μένω. Τὰ κακὰ μ' ἐξέπληξαν,
καὶ ὑπερβάλλει ἡ μεγίστη συμφορὰ
κ' ἐρώτησιν καὶ λόγον. Ὅμως οἱ θνητοὶ
νὰ ὑποφέρουν πρέπει ὅ,τι πάθημα
οἱ θεοὶ δίδουν. Σὺ δ' εἶπέ μας τὰ δεινὰ,
εἰ καὶ στενάζων· ὅμως διηγήθητι·
Τίς ὁ ζῶν ἔτι, τίνα θὰ πενθήσωμεν
τῶν ἀρχηγῶν, καὶ ποῖος ἔρημος ἀφείς
τὴν τάξιν ἣν ὠδήγει, ἀπεδίωσε;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ὁ Ξέρξης ζῇ, καὶ βλέπει τ' οὐρανοῦ τὸ φῶς.

ΑΤΟΣΣΑ

Μέγα φῶς λέγεις εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐμὸν,
λευκὴν ἡμέραν ἀπὸ μελανῆς νυκτός.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ὅ δ' Ἀρτεμβάρης, μυριάδων ἵππαρχος,
 πίπτ' εἰς τὰς χέρσους ὄχθας τῶν Σιληνιῶν·
 ὁ δὲ Δαδάκης, ὁ χιλίαρχος, πληγὴν
 δόρατος φέρων, ἐκ νεῶς ἐπήδησε,
 καὶ ὁ Τενάγων, τῶν Βακτρίων πρῶτιστος,
 μὲν' εἰς τὴν νῆσον τὴν ξηρὰν τοῦ Αἴαντος.
 Ὁ Λίλαος, Ἀρσάμης καὶ Ἀργήστης, τρεῖς,
 πεσόντες εἰς τὴν νῆσον τῶν περιστερῶν,
 εἰς τὸ πετρῶδες ἔδαφος ἐτάφησαν.
 Ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ Νείλου δ' εἰς τὴν Αἴγυπτον,
 Ἀρητεὺς, Ἀδεύης, Φερεσσεύης, ἔπεσον,
 καὶ ὁ Φαρνοῦχος, ὅλοι ἐκ νεῶς μιᾶς.
 Ὁ Μάτελλος ἐκ Χρύσης, ὁ μυρίαρχος,
 ἵππων μελάνων τρισμυρίων ἀρχηγός,
 ἔβαψε τὸ δασύ του πυρρὸν γένειον,
 κ' ἔδωκε πίπτων χρῶμα πορφυροῦν αὐτῷ.
 Μάγος ὁ Ἄραψ, Ἄρταμις ὁ Βάκτριος,
 μέτοιχος γῆς πετρώδους, ἔπεσαν ἐκεῖ.
 Ὁ Ἀμφιστρεὺς, ὁ δόρυ κρατερὸν ἀσκῶν,
 ὁ Ἄμιστρις, ὁ πρᾶος Ἀριόμαρδος,
 ὃν κλαίουσιν αἱ Σάρδεις, καὶ ὁ Μύσιος
 Σεισάμης, ἔτι ὁ Λυρναῖος Θάρυβις,
 πεντάκις πλοίων ἀρχηγός πεντήκοντα,
 ἀνὴρ ὡραῖος, κεῖντ' ἐκεῖ ἐλεεινῶς.
 Καὶ ὁ Κιλικίων ἑπαρχος Συέννεσις,
 τὴν εὐψυχίαν πρῶτος, μόνος πάμπολυ
 τοὺς ἐχθροὺς βλάψας, εὐκλεῶς ἀπώλετο.
 Περὶ αὐτῶν ἐμνήσθην. Αὕτ' ἡ τύχη των.

Ὅλίγα κακὰ εἶπον· ἦσαν δὲ πολλά.

ΑΤΟΣΣΑ

Φεῦ! φεῦ! Ἀκούω τῶν κακῶν τὰ ὕψιστα·
τῶν Περσῶν αἴσχη καὶ δεινὰ θρηνήματα.
Ἄλλὰ τὸν λόγον στρέψον πάλιν καὶ εἰπέ
πόσα τὰ πλοῖα ἦσαν τὰ Ἑλληνικά,
ὥστ' ἐν ἐμβόλοις ναυτικοῖς ἐτόλμησαν
νὰ συγκρουσθῶσι πρὸς τὸν Περσικὸν στρατόν;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Κατὰ τὸ πλῆθος πάντως ὑπερίσχυον
οἱ βάρβαροι· διότι τῶν Ἑλλήνων ἦν
ὁ ἀριθμὸς εἰς δέκα τριακάδας πᾶς
τῶν πλοίων, κ' ἔτι δεκάς ἄλλη ἐκλεκτῶν.
Τοῦ Ξέρξου, τὸ ἡξεύρω, ἦσαν χίλια·
τὰ δὲ εἰς τάχος ἔξοχα, δις ἑκατὸν
κ' ἐπτὰ προσέτι. Οὗτος ἦν ὁ ἀριθμός.
Μὴ νόμιζε δ' ἐκ τούτου πῶς ἡττήθημεν.
Δαίμων τις μᾶλλον τὸν στρατὸν κατέφθειρεν,
ἡμῖν τὴν στάθμην κλίνας ἀνισόρροπον.

ΑΤΟΣΣΑ

Τῶν Ἀθηνῶν ἡ πόλις ἦν ἀπόρθητος;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος σώζουσ' οἱ Θεοί.
Τοὺς ἄνδρας ἔχει ἀσφαλὲς τῆς φρούριον.

ΑΤΟΣΣΑ

Τίς ἦν τῆς ναυμαχίας ἡ ἀρχή, εἰπέ.
Ἦρχισαν τίνες; Ἦρχισαν οἱ Ἕλληνες,
ἢ ὁ υἱός μου εἰς τὸ πλῆθος πεποιθώς;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Τοῦ κακοῦ ὅλου ἤρχισεν, ὦ δέσποινα,
φανείς ποθεν ἀλάστωρ δαίμων ἢ κακός.
Ἀνὴρ τις Ἕλληνα ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ στρατοῦ
ἐλθὼν, εἰς τὸν υἱόν σου εἶπεν ὡς ἐξῆς·
Ἄμα τὸ μαῦρον ἔλθη σκότος τῆς νυκτός
ὅτι δὲν θέλουν μείν' οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ
κρυφίως, πιστευθέντες εἰς τὰς κώπας των,
θὰ φύγουν ἄλλοι ἄλλοσε, σωζόμενοι.
Τὸ ἤκουσε· τὸν δόλον δὲ τοῦ Ἕλληνος
μὴ ἐννοήσας, καὶ τὸν φθόνον τῶν Θεῶν,
εἰς τοὺς ναυάρχους πάντας ταῦτα προσφωνεῖ·
Ὁ ἥλιος ὡς παύσῃ πυρπολῶν τὴν γῆν,
κ' εἰς τὸν αἰθέρα σκότος νύκτιον χυθῇ,
νὰ τάξουν εἰς τρεῖς στοίχους πάσας των τὰς ναῦς
φυλάττοντες τοὺς ἔκπλους καὶ τὰ ρεύματα,
περὶ τὴν νῆσον δ' ἄλλας τὴν τοῦ Αἴαντος·
ὥστε ἂν εἶχον διαφύγ' οἱ Ἕλληνες
εὐρόντες πῶς κρυφίως ν' ἀποδράσωσιν,
ἤθελον πάντες στερηθῇ τῆς κεφαλῆς.
Τοιαῦτα εἶπε μετ' ἐκθύμου τῆς φρενός.
Ἐκ τῶν Θεῶν τὸ μέλλον δὲν ἐγνώριζεν.
Οἱ δὲ, κοσμίως, καὶ τὴν φρένα εὐπειθεῖς
ἐδείπνουν, καὶ πᾶς ναύτης ἡτοιμάζετο,

περῶν τὴν κώπην εἰς τὸν λείον τῆς σκαλμόν.
 Ὡς δὲ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ὠχρίασε
 καὶ νύξ ἐπῆλθε, πᾶς ἀνὴρ κωπηλατῶν
 πρὸς τὴν ναῦν ὥρμα, καὶ πᾶς ὅπλων ἀρχηγός.
 Ἐκ μακρῶν πλοίων τάξις τάξιν ἔκραζε·
 πλέουν δ' ὥς ἦσαν τεταγμένοι ἕκαστοι,
 κ' οἱ κυβερνῆται διὰ πάσης τῆς νυκτὸς
 πλέοντα εἶχον τὸν λαὸν τὸν ναυτικόν.
 Ἡ νύξ ἐχώρει, ὁ δ' ἐλληνικὸς στρατὸς
 οὐδαμοῦ ἔκπλουν ἐπεζήτει κρύφιον.
 Ὅτε δ' εἰς δίφρον ἀνατέλλουσα λευκὸν
 ἐπὶ τὴν γῆν ἡμέρα ἔλαμψ εὐφεγγῆς
 ἤχησεν ἄσμα τῶν Ἑλλήνων εὐφημοῦν,
 κ' ἐκ τῆς πετρώδους νήσου ἀντηλάλαξεν
 ὄρθριον ὕμνον ἢ ἡχώ. Οἱ βάρβαροι
 ἀπατηθέντες, ἦσαν ἔμφοβοι. Παιᾶν
 φυγῆς δὲν ἦτον ὁ σεμνὸς, ὃν ἔψαλλον
 οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' ἦτον ἐμβατήριος.
 Κλαγγὴ σαλπίγγων τὰς ψυχὰς ἐφλόγιζε·
 κ' εὐθύς αἱ βραγχναὶ κῶπαι κατὰ κέλευσμα
 ὁμοῦ τὸ κύμα τὸ ἀφρίζον ἔσχισαν,
 καὶ ἅμα πάντες ἦλθον εἰς τὸ προφανές.
 Τὸ δεξιὸν μὲν πρῶτον κέρας εὐτακτον
 κοσμίως προηγείτο, ὁ δὲ στόλος πᾶς
 εἶπετο· πανταχόθεν δὲ ἠκούομεν
 πολλὴν βοήν· «Ἑλλήνων παῖδες, ἄγετε,
 ἐλευθεροῦτε τὴν πατρίδα, σώζετε,
 παῖδας, γυναῖκας, ἱεροὺς Θεῶν ναοὺς,
 προγόνων τάφους. Ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγών.»
 Καὶ παρ' ἡμῶν δὲ βόμβος περσικῆς φωνῆς

ἀπήντα. Ἦτον ἔργων ἐπιστᾶς ἀκμή.
 Εὐθύς προσβάλλει πλοίου χαλκοῦν ἔμβολον
 Τὸ πλοῖον· πρῶτον δ' ἤρχισεν Ἑλληνικόν,
 καὶ θραύει πλοίου Φοινικίου τ' ἄρλαστα.
 Κατ' ἄλλων δ' ἄλλα πλοῖα διευθύνονται.
 Καὶ πρῶτον μὲν τὸ ρεῦμα τοῦ στρατοῦ ἡμῶν
 ἀντεῖχεν· ὥς δ' ἠθροίσθη πλῆθος τῶν νηῶν
 εἰς τὸ στενόν, καὶ οὕτως ἀλληλοβοήθεια
 ὑπῆρχ', ἐκτύπων ἔμβολα χαλκόστομα
 αὐτῶν αὐτάς, τὸν στόλον καταθραύοντα.
 Ἑλληνικά δὲ πλοῖα κύκλω ἔπληττον
 ἐπισταμένως, καὶ κατεβυθίζοντο
 τὰ σκάφη, κ' ἦτον ἀφανῆς ἡ θάλασσα
 ὑπὸ τὸ πλῆθος ναυαγίων καὶ νεκρῶν.
 Ἀκτὰς καὶ βράχους πτώματα ἐκάλυπτον,
 κ' ἐκωπηλάτουν φεύγοντ' ἄνευ τάξεως
 τὰ πλοῖα πάντα τοῦ βαρβαρικοῦ στρατοῦ.
 Οἱ δὲ ὥς θύννους, ὥς ἰχθύων ἄγρευμα,
 διὰ θραυμάτων τῶν κωπῶν καὶ τῶν σκευῶν
 ἐκτύπων κατὰ ῥάχιν τοὺς φυγάδας, κ' ἦν
 οἰμωγή, γόος κατὰ πᾶν τὸ πέλαγος,
 ἕως ἡ μαύρη νύξ τοὺς ἐπεκάλυψε.
 Πλὴν τῶν κακῶν τὸ πλῆθος, ἂν ἡγόρευον
 ἡμέρας δέκα, δὲν θὰ σοὶ τὸ ἔλεγον.
 Ἦξευρε μόνον, ἐν ἡμέρᾳ πώποτε
 μιᾷ τοσοῦτοι ἄνδρες δὲν ἀπέθανον.

ΑΤΟΣΣΑ

Φεῦ! Φεῦ! Ἠπλώθη ποῖον πέλαγος κακῶν
 ἐπὶ τοὺς Πέρσας καὶ τὸν βάρβαρον λαόν!

ΑΓΓΕΛΟΣ

Μάθε πῶς οὔτε ἤκουσας τὸ ἥμισυ.
Ἐπ' αὐτοὺς τόσῃ ἤλθε πάθους συμφορὰ,
ὥστε τὰ ὅσα εἶπον ὑπερβαίνει δῖς.

ΑΤΟΣΣΑ

Τίς ταύτης τύχη ἐχθροτέρα δέδοται;
Εἰπέμοι, ποίαν ἄλλην λέγεις συμφορὰν
εἰς τὸν στρατὸν ἐλθοῦσαν ταύτης μείζονα;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ὅσοι ἐν Πέρσαις ἦσαν ἀκμαιότεροι,
οἱ ἄριστοί των τὴν ψυχὴν κ' εὐγένειαν,
οἱ πρῶτοι πίστιν ἔχοντες τῷ Βασιλεῖ,
θάνατον εὖρον δυσκλεέστατον κ' οἰκτρόν.

ΑΤΟΣΣΑ

Φεῦ ἡ ἀθλία! Φίλοι, ποία συμφορά!
Καὶ τίνα λέγεις θάνατον ἀπέθανον;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ἐμπρὸς τῆς Σαλαμῖνος νῆσός τις ἐστι
μικρὰ, εἰς πλοῖα δύσορμος, εἰς ἧς ὁ Πᾶν
τὴν ὄχθην ἐμβατεύει ὁ φιλόχορος.
Ἐκεῖ αὐτοὺς ὁ Ἄναξ ἐξαπέστειλε,
τοὺς ἐκ τῶν πλοίων σωζομένους Ἕλληνας
ἐπὶ τῆς νήσου ν' ἀποκτείνωσι, πρὸς δὲ
νὰ σώζωσι τοὺς φίλους ἐκ τοῦ ρεύματος,
κακῶς τὸ μέλλον προῖδών. Ὅτε Θεὸς

ἔδωκε νίκην ναυτικὴν τοῖς Ἑλλησιν,
 ἀμέσως οὗτοι, εἰς χαλκᾶ καλύψαντες
 ὅπλα τὸ σῶμα, τῶν νηῶν ἐξώρμησαν,
 κ' ἐκύκλωσαν τὴν νῆσον, ἐν' ἀμήχανος
 εἶν' ἡ φυγή. Τὰς χεῖρας ὥπλιζον πολλοὶ
 διὰ πετρῶν, καὶ βέλη πίπτοντα συχνὰ
 ἐκ χορδῆς τόξων, ἔφερον τὸν θάνατον.
 Ὀρμήσαντες δὲ τέλος ὁμοθυμαδὸν,
 κρεοκοποῦσι, σφάζουσι τοὺς δυστυχεῖς,
 ἕως οὗ πάντες τὴν ζωὴν κατέλιπον.
 Ἑστέναζε δ' ὁ Ξέρξης βλέπων τὸ κακόν,
 διότι ἔδραν εἶχεν ὑπὲρ τὸν στρατὸν,
 ὑψηλὸν ὄχθον εἰς τὸ πέλαγος ἐγγύς.
 Τοὺς πέπλους σχίσας καὶ ὀλοφυρόμενος,
 κ' εἰς τὸν πεζὸν στρατὸν τοῦ στέλλων προσταγὰς,
 ἀτάκτως φεύγει. Ταύτην, πλὴν τῆς πρώτης των,
 δευτέραν ἔχεις συμφορὰν ν' ἀποθρηνῆς.

ΑΤΟΣΣΑ

Στυγερὲ δαῖμον, πῶς ἐφρεναπάτησας
 τοὺς Πέρσας! Τὸν υἱόν μου ἐτιμώρησαν
 πικρῶς, φεῦ! αἱ Ἀθηναί. Δὲν ἐξήρκεσαν
 ὄσους βαρβάρους ἔφαγεν ὁ Μαραθῶν.
 Νὰ ἐκδικήσῃ τούτους θέλων, ἔφερε
 τοσαῦτα ὁ υἱός μου δυστυχήματα.
 Εἰπέ δὲ, ὅσαι νῆες διεσώθησαν
 ποῦ τὰς ἀφῆκας; Τὸ ἡξεύρεις ἀκριβῶς;

ΑΓΓΕΛΟΣ

Οἱ τῶν σωθέντων πλοίων ἀρχηγοὶ φυγὴν

αἰροῦντ' ἐν ἀταξία πρὸς τὸν ἄνεμον.
 Ὁ στρατὸς δ' ὅλος εἰς τὴν γῆν τῶν Βοιωτῶν
 ἐφθάρη. Ἄλλοι παρὰ διαυγῇ πηγῇ
 ἀπέθνησκον ἐκ δίψης, ἄλλοι δ' ἄπνοες
 εἰς τῶν Φωκέων ἐπεράσαμεν τὴν γῆν,
 κ' εἰς τὴν Δωρίδα, ὡς καὶ ὅπου χύνεται
 εἰς τὸν Μαλίαν ὁ λιπαίνων Σπερχειός.
 Τῶν Ἀχαιῶν ἐντεῦθεν μᾶς ἐδέχθ' ἡ γῆ
 λιμόττοντας, κ' αἱ πόλεις αἱ Θεσσαλικάι·
 κ' ἐκεῖ ἐκ δίψης κ' ἐκ τῆς πείνης ἔπεσαν
 πολλοί, διότι εἶχομεν ἀμφότερα.
 Διὰ τῆς χώρας τῶν Μαγνήτων, κ' ἔπειτα
 τῶν Μακεδόνων, εἰς τὸν πόρον ἦλθομεν
 τοῦ Ἀξιοῦ, τῆς Βόλβης εἰς τὰ τέλματα,
 εἰς Ἡδωνίδα, κ' εἰς τὸ Πάγγαιον βουνόν.
 Τὴν νύκτα ταύτην ὁ Θεὸς παράκαιρον
 χειμῶνα στέλλει, καὶ ὁ ῥοῦς ἐπάγωσεν
 ὁ τοῦ Στρυμόνος. Ὅστις δ' εἰς τὴν ὑπαρξιν
 Θεῶν τὸ πρὶν ἠπίσται, τότε προσκυνῶν,
 τὴν γῆν ἐπεκαλεῖτο καὶ τὸν οὐρανόν.
 Τῶν προσευχῶν τοῦ δ' ὁ στρατὸς παυσάμενος,
 τὸν κρυσταλλώδη δρόμον διεπέρασε.
 Καὶ ὅστις μὲν διῆλθε πρὶν τοξεύσωσιν
 αἱ τοῦ Θεοῦ ἀκτῖνες, οὗτος σώζεται.
 Ὡς δ' ὁ ἡλίου κύκλος, φλέγων καὶ λαμπρὸς
 ἐμεσουράνει καὶ τὴν γῆν ἐθέρμαινεν,
 ἔπιπτον ἐπ' ἀλλήλων, κ' εὐτυχέστερος
 ἦν ὁ τὸ πνεῦμα τάχιστα παραδιδούς.
 Ὅσοι δὲ ἄλλοι σωτηρίας ἔτυχον,
 περάσαντες τὴν Θράκην μόλις, δυσχερῶς

διέφυγον καὶ ἤλθον ὀλιγάριθμοι
εἰς τὰς ἐστίας· ὥστε στένει τῶν Περσῶν
ἡ πόλις, καὶ τοὺς φίλους νέους της ποθεῖ.
Τ' ἀληθῆ εἶπον, πλὴν πολλὰ παρέλειψα
ἃ ὁ Θεὸς τοῖς Πέρσαις ἔπεμψε κακά.

ΧΟΡΟΣ (*Ἡγεμῶν*)

Πόσον βαρὺς, ὦ δαῖμον δυσκατάβλητε,
πατεῖ ὁ ποῦς σου εἰς τὸ γένος τῶν Περσῶν!

ΑΤΟΣΣΑ

Φεῦ ἡ ἀθλία! Ὁ στρατὸς ἀπώλετο.
ὦ νυκτὸς ὄψις, προφανῆ ἐνύπνια,
τὰ κακά πόσον μ' ἐδηλώσατε σαφῶς!
Κακῶς δὲ τ' ὄνειρόν μου σεῖς ἐκρίνατε.
Ἄλλ' ἐπειδὴ τοιοῦτος ἦν ὁ λόγος σας,
θέλω μὲν πρῶτον τοῖς Θεοῖς νὰ εὐχηθῶ,
κ' ἔπειτα, δῶρον εἰς τὴν Γῆν καὶ τοὺς νεκροὺς,
πλακοῦντα θὲ νὰ λάβω ἐκ τοῦ οἴκου μου.
Κ' ἡξεύρω μὲν πῶς ταῦτα ἐτελέσθησαν,
πλὴν τ' ἄλλα θὰ ζητήσω εὐτυχέστερα.
Ὑμεῖς δὲ πάλιν διὰ τὰ γενόμενα
εἰς πιστοὺς φίλους πιστὰς δότε συμβουλὰς.
Ἄν ὁ υἱός μου ἐδῶ ἔλθῃ πρὸ ἐμοῦ
παρηγορεῖτε κ' εἰς τὸν οἶκον φέρετε
αὐτόν, μή τι προσθέσῃ εἰς κακά κακόν.

ΗΓΕΜΩΝ

ὦ Ζεῦ Βασιλεῦ, διατὶ τῶν Περσῶν
τὸν πολὺν εἰς καυχήσεις κ' εἰς ἄνδρας πολὺν

καταστρέφεις στρατόν ;
 Τὰ Ἐγβάτανα, ἔτι τῶν Σούσων τὴν γῆν
 εἰς ζοφῶδες κατέκρυψας πένθος.
 Σχίζουν χεῖρες μητέρων οἰκτρῶν ἀπαλαί
 τὰς καλύπτρας αὐτῶν, καὶ τὸ δάκρυ θερμὸν
 καταρρέει καὶ βρέχει τοὺς κόλπους αὐτῶν,
 καὶ εἰς ἄλγος δεινὸν παραιτοῦνται.
 Αἱ Περσίδες δ' ἐκπέμπουσαι γόους ἄβροους,
 τοὺς φιλτάτους συζύγους ποθοῦν νὰ ἰδοῦν·
 τ' ἀπαλᾶ των δὲ στρώματ' ἀφεῖσαι,
 τῆς γλυκείας των ἥβης τὴν τέρψιν,
 ἀκορέστως θρηνοῦσαι πενθοῦσι.
 Τῶν θανόντων τὴν τύχην ὁμοίως θρηνῶ,
 καὶ πενθῶ δι' αὐτοὺς ἐπαξίως.

ΧΟΡΟΣ

Στενάζει τώρα ἔρημος Στροφ. α'. Δ.
 ἡ τῆς συμπάσης Ἀσίας γῆ.
 ὁ Ξέρξης ἔφερε, παπαί !
 ὁ Ξέρξης ὤλεσε, βαβαί !
 τὸ πᾶν κακῶς πράξας πρὸς συμφορὰν,
 βαρυπόρους τόσας ναῦς.
 Διατὶ ὁ Δαρεῖαν
 ἦν τοῖς πολίταις ἀβλαβῆς
 τόξαρχος, τοῖς Σουσίδαις
 δ' ἦν πολέμαρχος φίλος ;
 Πεζοὺς δὲ καὶ θαλασσινοὺς Ἀντίστρ. α'.
 νῦν δίπτερα, μαυρόφθαλμα
 τὰ πλοῖα ἔφεραν, παπαί !
 τὰ πλοῖα ὤλεσαν. βαβαί !

πληγέντα ὑπ' ἐμβόλων φοβερῶν
 κ' Ἰαονικῶν χειρῶν·
 μόλις δ' ὥς ἀκούομεν,
 ἔφυγεν ὁ Βασιλεὺς
 πεζὸς εἰς ἀνοδίας
 τὰς εὐρείας τῆς Θράκης.

Μοίρας πρωτόλει' αὐτοὶ φεῦ!
 εἰς ἀκτὰς τὰς Κυχρείας, ὦἄ!
 ἔπεσαν θυμ' ἀνάγκης, Αἶ! ὦἄ!
 Στέναζ' ἐν πόνῳ τῆς καρδίας·
 οὐρανόμηκες ἄλγος βόα βαρύ. 'Οἶ!
 τάλαιναν σύρε φωνήν,
 κακόηχον θρηνηφδίαν.

Στρ. 3 .

Κυματοδάρτους τοὺς σχίζουν, φεῦ! 'Αντιστρ. 6'.

τῆς ἀμιάντου θαλάσσης, οὐαί!
 οἱ κωφάλαλοι παῖδες. Αἶ! αἶ!

Κλαίει δ' οἶκος ἀνδρὸς στερηθεὶς,
 καὶ γονεῖς χωρὶς παίδων. 'Η θλίψις φρικτή. Αἶ! αἶ!

Γέροντες δ' ὀδυρμοῖς πᾶν
 ἀκούουν τὸ μέγα ἄλγος.
 Οἱ δ' ἐν Ἀσίᾳ τὸν πέρσην
 πλέον δὲν σέβονται νόμον,
 πλέον δὲν φέρουσι φόρον
 ἐξ ἀνάγκης δεσπότη·
 οὐδ' εἰς γῆν δὲν προσπίπτουσι
 πρὸ τῆς ἀρχῆς.

'Η βασιλῆϊος δύναμις ἀπωλέσθη.

Οὐδ' ἡ γλῶσσα τῶν ἀνθρώπων
 μένει δεσμία. Λυθεῖς,
 λαλεῖ ὁ λαὸς ἐλευθέρως,

'Αντιστρ. γ'.

ὥς τοῦ ζυγοῦ ἀπηλλάγη.

Αἰμοπότης ἡ γῆ
ἡ περίβρεκτος Αἴαντος νῆσος
ἔχει νῦν πάντα τὰ Περσῶν.

ΑΤΟΣΣΑ

(Ἐπαγερχομένη μετ' ὀπαδῶν).

Φίλοι, τὴν πεῖραν ὅστις ἔχει τῶν κακῶν,
ἡξεύρει, ὅταν καταιγὶς ἐπέρχεται
κακῶν, πῶς τότε πάντα φόβον φέρουσιν·
ὅταν δ' ἡ τύχη εὐροῇ, πιστεύομεν
πῶς πάντοτε οὐρίως θεν' ἀκολουθῇ.
Ἐκ φόβου οὕτω κατατρύχομαι κ' ἐγὼ,
τὰ πάντα βλέπω ἐναντία τῶν Θεῶν,
κ' ἦχος βοᾷ τις εἰς ἐμὲ ἀπαίσιος.
Μ' ἐκφοβεῖ οὕτω τῶν κακῶν ἡ ἑκπληξίς·
δι' ὃ καὶ ταύτην τὴν ὁδὸν ἄνευ πομπῆς
καὶ ἄνευ ὀχημάτων διατρέξασα,
ἐκ τῆς οἰκίας ἐπανῆλθον, τοῦ υἱοῦ
πρὸς τὸν πατέρα τὰς χοὰς κομίζουσα,
τὰς πραϋνούσας ἐν τῷ Ἄδῃ τοὺς νεκρούς.
Λευκὸν καὶ γλυκὺ γάλα τῆς δαμάλιος,
καὶ γλυκὺ μέλι, στάγμα τῆς ἀνθεμουργοῦ,
ὕδαρὸν κρᾶμα τῆς παρθενικῆς πηγῆς,
καὶ ἐκ μητρὸς ἀγρίας, ἀπὸ παλαιᾶς
ἀμπέλου ἡδὺ, τέρπον, ἄδολον ποτὸν,
καὶ τῆς ἐχούσης φύλλ' αἰθαλλῇ, ξανθῆς
ἐλαίας ὃ εὐώδης πάρεστι καρπός,
καὶ πλεκτὰ ἄνθη, τέκνα τῆς παμφόρου γῆς.
Ἐπευφημεῖτε, φίλ', εἰς ταύτας τὰς χοὰς

τῶν νεκρῶν ὕμνους, καὶ καλεῖτε τὸν Θεὸν
Δαρεῖον. Εἰς τοὺς κάτω δὲ Θεοὺς ἐγὼ
τιμὰς θὰ πέμψω ἅς θενὰ ροφήσ' ἡ γῆ.

ΗΓΕΜΩΝ

Βασιλῆς, ὦ ἐγκαύχημα σὺ νῶν Περσῶν,
εἰς τοὺς κάτω θαλάμους σὺ πέμπε χοάς.
Θὰ ζητῶμεν δ' ἐν τούτοις δι' ὕμνων ἡμεῖς
τῶν νεκρῶν οἱ πομποὶ
εὐμενεῖς ἐπὶ γῆς νὰ μᾶς εἶναι (*).
'Αλλὰ χθόνιοι δαίμονες, σεῖς οἱ ἄγνοι,
Βασιλεῦ τῶν νεκρῶν, καὶ σὺ Γῆ καὶ Ἑρμῇ,
τὴν ψυχὴν του ἀφῆτε ν' ἀνέλθ' εἰς τὸ φῶς.
Θεραπεί' ἂν ὑπάρχ' εἰς τὸ πάθος ἡμῶν
νὰ εἰπῇ μόνος δύνατ' ἐκεῖνος.

ΧΟΡΟΣ

ὦ μακαρίτα Βασιλεῦ,
ὦ ἰσόθεε, κλίνεις τὸ οὔς,
τὰ βάρβαρα, ὅμως σαφῇ
ὅτε βαύσματα ψάλλω
παμποίκιλα, κλαυθμηρά;
Θρῆνον γοερὸν θεν' ἀναβοήσω.
Κάτω ἄρα μ' ἀκούεις;
'Αλλ' ὦ γῆ καὶ οἱ λοιποὶ
χθόνιοι ἡγεμόνες, ἀφῆτε, ἀφῆτε
τὸν μεγαλαυχοῦντα Θεὸν
εἰς τὸ φῶς ν' ἀναβῇ,

Στροφ. α'. Ε.

(*) Ἡ Ἄτοσσα στέφει τὸν τάφον καὶ σπένδει λαμβάνουσα τὰς προχοῖδας παρὰ
τῶν θεραπαινίδων.

τὸν ἐκ Περσίας, τὸν Σουσιγενῆ,
οἶον ἢ Περσίς γῆ ποτ' ἄλλον
δὲν ἐκάλυψεν ἄνδρα.

Φίλος ἀνὴρ, φίλτατος τάφος,
ὁ ψυχὴν ἐγκρύπτων φιλτάτην!
'Αἰδωνεῦ, 'Αἰδωνεῦ! ἄφες,
πέμψον τον ἐπάνω, 'Αἰδωνεῦ,
τὸν Βασιλέα ἡμῶν Δαρεῖᾶνα, ὦᾶ!
Οὗτος ποτὲ ἄνδρας δὲν ἀπώλεσεν
ἐν φθοραῖς πολέμων. Θεοβούλου
εἶχε τὴν κλῆσιν ἐν Πέρσαις,
καὶ θεόβουλος ἦν

Στροφ. 6'.

'Αντ. 6'.

ὁ ἄρξας εὐβούλως τοῦ στρατοῦ. 'Ωᾶ!

Βαλὴν ὦ ἀρχαῖε, φθάσον, Βαλὴν,
εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τάφου φανοῦ·
ἔγειρον κροκοβαφές τὸ σάνδαλόν σου,
βασιλείου τιάρας τὸν θύσσανον δεῖξον.

Στροφ. γ'.

'Εξω, ἄκακε πάτερ Δαρεῖᾶν, ἐλθέ. 'Ωᾶ!
'Ιν' ἀκούσης νέα πάθη δεινὰ,
δέσποτα δεσποτῶν σὺ, ἀνάβα.

'Αντιστρ. γ'.

Τῆς Στυγὸς σκότος ἡμᾶς περιβάλλει (*)
Πᾶσα ἢ νεολαία πανδημεὶ ὠλέσθη.
'Εξω ἄκακε πάτερ Δαρεῖᾶν, ἐλθέ. 'Ωᾶ!

Πολύκλαυστε σὺ τοῖς σοῖς φίλοις, θανῶν, διατὶ,
διατὶ ὦ δυνάστα, ὦ δυνάστα,
ἐπῆλθον εἰς τὴν πᾶσάν σου γῆν
τὰ δίδυμα ταῦτα πάθη;
Τὰ τρίσκαλμα πλοῖα εἶν' ἄπλοα νῦν,
πνιγέντα, φθαρέντα!

'Επωδός

(*) Καπνὸς περὶ τὸν τάφον. Βρονταί,

ΔΑΡΕΙΟΣ

(Ἐπιφαίνεται παρὰ τὸν τάφον) (*).

Ὅμηλικές μου, οἱ πιστῶν πιστότατοι,
 γηραιοὶ Πέρσαι, τί ἡ πόλις κόπτεται,
 θρηνεῖ, στενάζει καὶ κροτεῖ τὸ ἔδαφος;
 Παρὰ τὸν τάφον βλέπων τὴν συμβίαν μου,
 ἐκπλήττομαι, κ' ἐδέχθην τὰς χοὰς αὐτῆς.
 Καὶ σεῖς, θρηνοῦντες εἰς τὸν τάφον μου ἐγγὺς
 δι' οἰκτρῶν γόων, οἷς ὑπήκουν αἱ ψυχαί,
 μ' ἐπικαλεῖσθε. Δύσκολος ἡ ἔξοδος.
 Προθυμωτέρως οἱ ὑπὸ τὴν γῆν Θεοὶ
 λαμβάνουσιν ἢ ὅτι ἀπολύουσιν.
 Ἄλλ' ἦλθ', αὐτοὺς βιάσας· σὺ δὲ τάχυνον,
 μή μοι μεμφθῶσι πῶς τὸν χρόνον σπαταλῶ.
 Τί δὲ τὸ νέον βαρὺ τραῦμα τῶν Περσῶν;

ΧΟΡΟΣ

Σ' εὐλαβοῦμαι νὰ σέ βλέπω, σ' εὐλαβοῦμαι νὰ λαλήσω. Ζ.
 Σέβας μὲ συνέχει ἀρχαῖον.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Ἄλλ' ἄφ' οὗ κάτωθεν ἦλθον εἰς τοὺς λόγους σου πεισθεῖς,
 μή τὸν λόγον παρατείνων, ἀλλὰ λέγων σύντομα,
 διηγήθητι τὰ πάντα, τὴν εὐλάβειαν ἀφείς.

ΧΟΡΟΣ

Τρέμω μὲν νὰ πράξ' ὡς θέλεις, τρέμω δὲ καὶ νὰ εἰπῶ σοι
 ὅσα κακῶς λέγονται φίλοις.

(*) Ὁ Χορὸς γονυπετεῖ.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Ἄφ' οὗ φόβος τῶν φρενῶν σου παλαιὸς ἀνθίσταται,
 σὺ, γυνὴ εὐγενεστάτη, γηραιά μου σύνευνε,
 παῦσον τοὺς κλαυθμοὺς καὶ γόους καὶ εἰπέ μοί τι σαφές.
 Ἔρχονται εἰς τοὺς ἀνθρώπους συμφοραὶ ἀνθρώπιναι,
 καὶ πολλὰ ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκ τῆς γῆς κακὰ πολλὰ
 τοὺς προσβάλλουν, ἢ ζωὴ των ὅταν παρατείνηται.

ΑΤΟΣΣΑ

ὦ τὴν εὐτυχίαν πάντων τῶν θνητῶν ὑπέρτερε,
 ὅσον ἔβλεπες τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου, ὡς Θεὸς
 ζηλωτὸς ἐν Πέρσαις, ἔζης βίον πανευδαίμονα.
 Σὲ ζηλεύω καὶ θανόντα, πρὶν τὸ βάθος τῶν δεινῶν
 ἰδῆς. Πάντα, ὦ Δαρεῖε, θεν' ἀκούσης ἐν βραχεῖ.
 Ἄνετράπη ἡ Περσία πρόρριζος, οὕτως εἰπεῖν.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Τίνι τρόπῳ; Στάσις ἦλθεν, ἢ λοιμὸς ἐνέσκηψεν;

ΑΤΟΣΣΑ

Οὐδαμῶς. Πρὸς τὰς Ἀθήνας κατεστράφη ὁ στρατός.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Τῶν υἱῶν μου τίς ἐκεῖσε ἦν ὁ στρατηγός, εἰπέ.

ΑΤΟΣΣΑ

Ὁ ἀνδρεῖος Ξέρξης, πᾶσαν ἐρημῶν τὴν ἡπειρον.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Κ' ἔκαμε πεζὸς ἢ ναύτης τὴν μωρὰν ἀπόπειραν;

ΑΤΟΣΣΑ

Καὶ τὰ δύο. Διπλᾶ ἦσαν μέτωπα διπλοῦ στρατοῦ.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Πεζὸς τόσοσ νὰ περάσῃ πῶς κατώρθωσε στρατός;

ΑΤΟΣΣΑ

Τὸν πορθμὸν τῆς Ἑλλης, τοῦτον ἔξευξε μηχανευθεῖς.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Τοῦτο ἔπραξε, τὸν μέγαν κατακλείσας Βόσπορον;

ΑΤΟΣΣΑ

Οὕτως ἔχει, καὶ εἰς τοῦτο δαίμων τὸν συνέδραμεν.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Οἶμοι! μέγας δαίμων, ὅστις ἔβλαψε τὰς φρένας του.

ΑΤΟΣΣΑ

Ὡστε καὶ τὸ τέλος ἦλθε τὸ κακὸν ὧν ἔπραξε.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Καὶ εἰς τούτους τί συνέβη, ὥστε νὰ στενάζητε;

ΑΤΟΣΣΑ

Καχωθεῖς στρατός ὁ ναύτης, τὸν πεζὸν κατέστρεψε.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Ἐξωλόθρευσε τὸ δόρυ τὸν λαὸν ὀλόκληρον;

ΑΤΟΣΣΑ

Πικρῶς στένουσι τὰ Σοῦσα, καὶ ἀνδρῶν εἰσὶ κενά.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Οἷμοι τῶν ἐνδόξων τούτων ἐπικούρων τοῦ στρατοῦ!

ΑΤΟΣΣΑ

Ἦρημώθησαν τὰ Βάκτρα· οὐδὲ γέρων ἔμεινε.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Δυστυχής! Ὅποιαν ἤβην σύμμαχον ἀπώλεσε!

ΑΤΟΣΣΑ

Λέγουν ἔμεινεν ὁ Ξέρξης ἔρημος μετ' οὐ πολλῶν.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Ποῦ καὶ πῶς αὐτοῦ τὸ τέλος; Ἦτον σωτηρία τις;

ΑΤΟΣΣΑ

Εἰς τὴν γέφυραν ἀπῆλθε δύω γαίας ζεύγουσαν.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Κ' εἰς τὴν ἡπειρον ἐσώθη ταύτην; Εἶναι ἀληθές;

ΑΤΟΣΣΑ

Ναὶ, σαφῶς λέγεται τοῦτο, καὶ οὐδεὶς διαφωνεῖ.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Φεῦ ! Ταχύτατα ἐπῆλθε τῶν χρησμῶν ἡ πλήρωσις.
 Διὰ ταύτης τὸν υἱόν μου ἐκεραύνωσεν ὁ Ζεὺς.
 Ἦλπιζον νὰ τὴν τελέσουν μετὰ χρόνον οἱ Θεοί.
 Ὅταν πλήν τις αὐτὸς σπεύδῃ, κ' οἱ Θεοὶ συμβοηθοῦν.
 Τὴν πηγὴν τῶν κακῶν τῶρα εὔρετε, ὦ φίλοι μου,
 ἦν τὸ νέον τοῦ υἱοῦ μου θράσος δὲν ἐνόησεν,
 ὥστε δουλικῶς τὸν μέγαν, ἱερὸν Ἑλλήσποντον
 ἤλπισε ν' ἀλυσσοδέσῃ, τοῦ Θεοῦ τὸν Βόσπορον,
 μετεῤῥύθμισε τὸν πόρον, καὶ σφυρήλατα δεσμὰ
 περιάψας, πολὺν δρόμον σχίζ' εἰς στράτευμα πολύ.
 Θνητὸς, ἤλπισεν ἀβούλως νὰ νικήσῃ τοὺς Θεοὺς
 πάντας, καὶ τὸν Ποσειδῶνα. Εἶχε νόσος τῶν φρενῶν
 τὸν υἱόν μου· καὶ φοβοῦμαι μήπως γίνῃ ἀρπαγὴ
 τοῦ τυχόντος ἡ μεγάλη συῤῥοὴ τοῦ πλούτου μου.

ΑΤΟΣΣΑ

Ταῦτα ὁ ἀνδρεῖος Ξέρξης ἐν κακαῖς ἀναστροφαῖς
 ἐδιδάχθη. Πλοῦτον μέγαν δι' αἰχμῆς, τῷ ἔλεγον
 πῶς ἀπέκτησας, κ' ἐκεῖνος, ἔνδον ἔχων τὴν αἰχμὴν
 κάθηται, μὴ ἐπαυξήσας τὸν πατρῶον θησαυρόν.
 Τοὺς ὄνειδισμοὺς ἀκούων συχνὰ τούτους τῶν κακῶν,
 μετὰ τοῦ στρατοῦ τὸν δρόμον τῆς Ἑλλάδος ἔλαβε.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Καὶ λοιπὸν ἔργον ἔπραξεν αἰμίνηστον
 καὶ μέγιστον, ὅποῖον δὲν ἐκένωσε
 ποτὲ τῶν Σούσων πρὶν τὸ φρούριον πεσόν,
 ἐξ οὗ ὁ Ζεὺς ὁ ἀναξ ἔδωκε τιμὴν

εἰς ἓνα, πάσης ν' ἄρχῃ τῆς εὐθρέμμονος
 Ἀσίας, ἔχων σκῆπτρον εὐθυντήριον.
 Ὁ Μῆδος ἦν ὁ πρῶτος ἀρχηγὸς στρατοῦ·
 ἄλλος δ', ἐκείνου παῖς, ἐξηκολούθησε·
 τρίτος δ' ὁ Κῦρος, ἀνὴρ οὗτος εὐτυχῆς,
 ἄρξας, εἰρήνην εἰς τοὺς φίλους ἔδωκε,
 καὶ τοὺς Λυδοὺς καὶ Φρύγας προσκτησάμενος,
 τὴν Ἰωνίαν διὰ βίας ἔλαβε.
 Φρόνιμος ἦτον καὶ οὐχὶ Θεῶν ἐχθρός.
 Τέταρτος, μετὰ Κῦρον, ἦλθεν ἕτερος,
 πέμπτος δ' ὁ Μέρδυσ, αἰσχος τῆς πατρίδος του
 καὶ τῶν ἀρχαίων θρόνων. Τοῦτον ἔκτεινε
 σὺν δόλῳ ὁ Ἀρταφέρνης, τῶν οἰκείων εἷς,
 μετ' ἄλλων φίλων, οἵτινες συνήργησαν.
 Αἱ φρένες του ὠδήγουν τὴν καρδίαν του.
 Κ' ἐγὼ τὸν κλῆρον ἔλαβον ὃν ᾔθελον.
 Μετὰ πολλῶν πολλάκις ἐξεστράτευσα,
 ἀλλὰ τοσοῦτο δὲν ἐπέφερα κακόν.
 Ἀλλ' ὁ υἱός μου, νέος ὢν, νέα φρονεῖ,
 τῶν ἐντολῶν μου ἐπιλανθανόμενος.
 Ἡξεύρετέ το, ὦ ἐμοὶ ὁμήλικες,
 ἐξ ὅλων ὅσοι ποτ' ἐνταῦθα ἤρξαμεν,
 οὐδεὶς τοσαύτας συμφορὰς ἐπέφερε.

ΗΓΕΜΩΝ

Καὶ τί, Δαρεῖε Ἄναξ, τὸ συμπέρασμα
 τῶν λόγων σου; Πῶς πάλιν θεν' ἀνορθωθῇ
 εἰς εὐπραγίαν τῆς Περσίας ὁ λαός;

ΔΑΡΕΙΟΣ

Ἄν εἰς Ἑλλήνων τόπον δὲν στρατεύωσι,
καὶ ἂν τῶν Μήδων ὑπερέχῃ ὁ στρατός,
διότ' ἡ γῆ μας εἶν' ἐκείνων σύμμαχος.

ΗΓΕΜΩΝ

Πῶς τοῦτο λέγεις; Τίνι τρόπῳ συμμαχεῖ;

ΔΑΡΕΙΟΣ

Λιμῶ φονεύει τοὺς ὑπεραρίθμους μας.

ΗΓΕΜΩΝ

Κατηρτισμένον θενὰ πέμψωμεν στρατόν.

ΔΑΡΕΙΟΣ

Οὐδὲ τὸ μείναν ἐν Ἑλλάδι στράτευμα
θὰ τύχῃ σωτηρίας οὐδ' ἐπιστροφῆς.

ΗΓΕΜΩΝ

Πῶς λέγεις; Ὅλος τῶν βαρβάρων ὁ στρατός
δὲν θὰ περάσῃ ἐξ Εὐρώπης τὸν πορθμόν;

ΔΑΡΕΙΟΣ

Ἐκ τῶν πολλῶν ὀλίγοι, τὰς μαντείας ἂν
πιστεύσωμεν, ἰδόντες τὰ γενόμενα.
Δὲν ἐκπληροῦνται ἄλλαι, ἄλλαι δὲ οὐχί.
Ἄν οὕτως ἔχῃ, πλῆθος ἔκκριτον στρατοῦ
κινεῖται, εἰς ἐλπίδας πιστευθὲν κενάς·
μένουσι δ' ὅπου ῥέει διὰ Βοιωτῶν

ὁ Ἀσωπὸς, τῆς γῆς των φίλον λίπασμα.
 Ἐκεῖ τοὺς ἀναμένει κακὸν ὕψιστον,
 ποινὴ τοῦ θράσους, τῆς ἀθέου των φρενὸς,
 διότ' εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπερχόμενοι,
 Θεῶν ἐσύλουν ἔδη, ἔκαιον ναοὺς,
 καὶ βωμῶν βάσεις, ὅσια ἰδρύματα,
 ἐκ βάθρων φύρδην πρόρριζ' ἀνετρέποντο.
 Κακῶν ἐργάται, ἴσα πάσχουσι κακά,
 καὶ ἄλλα θέλουν πάθει· οὐδὲ τῶν δεινῶν
 ἐστείρωσ' ἔτι, ἀλλ' αὐξάνει ἡ πηγὴ,
 καὶ βαθὺ τέλμα θὰ καλύψῃ αἵματος
 τὴν Πλαταίδα, ὑπὸ λόγχης δωρικῆς·
 σωρὸς πτωμάτων μέχρι τρίτης γενεᾶς
 ἀφώνως θενὰ λέγῃ εἰς τὰ ὄμματα
 πῶς οἱ θνητοὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπαίρωνται,
 διότι ὕβρις ἐξανθοῦσα, στάχυσ
 τῆς βλάβης φέρει, θέρος πάγκλαυστον δ' αὐτός.
 Βλέπετε ταύτην τὴν ποινὴν, καὶ μέμνησθε
 τῶν Ἀθηνῶν καὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος, μὴ
 καταφρονῶν τις τὴν παροῦσαν μοῖραν του
 κ' ἐρασθεὶς ἄλλης, σᾶς βυθίσ' εἰς συμφοράς.
 Τῶν ὑπερκόμπων φρονημάτων κολαστῆς
 ἐστὶν ὁ Ζεὺς, τοῦ τύφου δικαστῆς βαρύς.
 Ἐκεῖνος πάντως ἔπρεπε νὰ σωφρονῇ.
 Διδάσκετέ τον, νουθετοῦντές τον ὑμεῖς,
 τὸ θράσος του νὰ παύσῃ τὸ θεοβλαβές.
 Σὺ δέ, τοῦ Ξέρξου φίλη μῆτερ γηραιά,
 ἀπὸ τοῦ οἴκου εὐπρεπές τι ἔνδυμα
 λαβοῦσ', ἀπάντα τὸν υἱόν σου. Ἐπ' αὐτοῦ
 ἐξηλωμένοι αἱ λωρίδες κρέμανται,

διὰ τὴν θλίψιν, τῶν ποικίλων πέπλων του.
 Σὺ πράυνόν τον διὰ λόγων προσηνῶν.
 Ν' ἀκούσ', ἡξεύρω, μόνην σὲ θεν' ἀνεχθῇ.
 Ἐγὼ δ' ὑπάγω εἰς τὸ σκότος ὑπὸ γῆν.
 Σεῖς δὲ, πρεσβύται, χαίρετε, εἰ κ' ἐν κακοῖς.
 Τῆς καθ' ἡμέραν ἡδονῆς εὐφραίνεσθε.
 Οὐδὲν ὁ πλοῦτος εἰς θανόντας ὠφελεῖ (1).

ΗΓΕΜΩΝ

Πῶς ἐλυπήθην τῶν βαρβάρων τὰ δεινὰ
 ἀκούσας, τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα!

ΑΤΟΣΣΑ

ὦ δαῖμον, πόσα ἄλγη μοὶ ἐπέρχονται!
 Πρὸ πάντων πλήν μὲ θλίβει αὕτ' ἡ συμφορὰ,
 ν' ἀκούσω ποία ἢ τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ
 καλύπτουσ' ἀτιμία τοῦ ἐνδύματος.
 Ὑπάγω, κ' ἐκ τοῦ οἴκου φέρουσα στολὴν,
 θὰ προσπαθήσω ν' ἀπαντήσω τὸν υἱόν.
 Δὲν θὰ προδώσω ἐν κακοῖς τὰ φίλτατα (2).

ΧΟΡΟΣ

ὦ μοι, πῶς μέγαν καὶ πῶς ἀγαθὸν
 καὶ φιλόνομον βίον διήγομεν,
 ὅτε ἄκακος
 ἦρχε τῆς χώρας αὐτάρκης, ἀνδρεῖος, ισόθεος
 ὁ γέρων Βασιλεὺς Δαρεῖος!
 Πρῶτον, στρατὸν μὲν εὐδόκιμον

Στρ. α. ' Η.

'Αντιστρ. α'.

(1) Γίνεται ἀφανὴς ἐν ἀστραπαῖς καὶ βρονταῖς.

(2) Ἀπέρχεται μετὰ τῶν ὁπαδῶν της.

εἶχομεν, καὶ τὰ ἐγγώρια νόμιμα
οὐριοδρόμουν·

ἐκ τῶν πολέμων δ' οἱ ἐπιστρέφοντες ἦγον ἀπόνους,
ἀπαθεῖς, εὐδαίμονας τοὺς οἴκους.

Πόσας ἔπερσε πόλεις χωρὶς τὸν τοῦ Ἄλυσος ῥοῦν νὰ περάσῃ
κ' ἐκ τῆς ἐστίας νὰ σεισθῇ,
αἱ περὶ τὸ Στρυμόνιον πέλαγος Ἀχελωῖδες, ἐν Θράκης
χώραις παροικοῦσαι.

Αἰτ' ἐν χέρσῳ καὶ ἔξω τῆς λίμνης, Ἀντιστρ. 6'.

αἱ φέρουσαι πύργων στεφάνους,
ἦσαν ὑπήκο' εἰς αὐτὸν,

κ' αἱ εἰς τῆς Ἑλλης πλατὺν τὸν πορθμὸν
κ' ἡ ἐντὸς Προποντὶς,

καὶ τοῦ Πόντου ἀχανές τὸ στόμα.

Καὶ αἱ νῆσοι ἐμπρὸς τῶν ἀκτῶν Στρ. γ'.

ἐσπαρμέναι καὶ περιβρεχόμεναι,

Λέσβος καὶ Σάμος ἐλαιόφυτοι, Χίος καὶ Πάρος,

Νάξος, Μύκονος, ἔτι κ' Ἄνδρος,

κ' ἡ ταύτης γείτων, ἡ προσεχῆς ἀκτὴ τῆς Τήνου.

Κ' αἱ παράκτιοι νῆσοι, ἡ Λῆμνος

κ' ἡ γῆ τοῦ Ἰκάρου ἦσαν ὑπ' αὐτὸν.

Καὶ Ῥόδος καὶ Κνίδος, κ' αἱ Κύπριαι πόλεις ἐκτὸς αὐτῶν

Πάφος καὶ Σόλος, καὶ ἡ Σαλαμὶς

ἧς ἦν ἡ μητρόπολις πηγὴ δεινῶν.

Τῶν Ἰαόνων τὸν κλῆρον, εὐπόρους Ἐπωδὸς

εὐάνορας πόλεις κατέσχε,

κατ' αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων τὸ φρόνημα.

Εἶχε δ' ἀλκὴν ὀπλιτῶν ἀκαμάτων,

καὶ παμμίκτους ἐπικούρους παρόντας.

Νῦν θεότρεπτος τύχη

προδήλως δαμάζει ἡμᾶς ἐν πολέμοις
καὶ δεινὰς καταφέρει
πληγὰς θαλασσίας.

ΞΕΡΞΗΣ (εἰσέρχεται)

Οὐαί!

Θ.

Δυστυχῆς φεῦ ἐγώ! Στυγεράς τύχης, ἣν
ἀπροσδόκητον εὖρον! Πῶς τὴν φρένα ὤμος
ἐπενέβη ὁ δαίμων, τὸ γένος ἡμῶν
τῶν Περσῶν καταστρέφων! ὦ τάλας ἐγώ!
Τί θὰ γίνω; Μ' ἐλύθ' ἡ ἰσχὺς τῶν μελῶν
ὅτε βλέπω τοὺς γέροντας τούτους ἀστούς.
Εἶθε ὦφελε, Ζεῦ, μετ' ἀνδρῶν τῶν νεκρῶν
νὰ καλύψῃ κ' ἐμέ
τοῦ θανάτου ἡ πρόωρος μοῖρα!

• ΗΓΕΜΩΝ

ὦ φεῦ! Βασιλεῦ, τοῦ ἀνδρείου στρατοῦ,
τῆς μεγάλης τιμῆς τοῦ ἄρχειν Περσῶν,
τῶν γενναίων ἀνδρῶν,
οὓς ἐθέρισεν ἄσπλαγχνος δαίμων!
Ἡ γῆ κλαίει τὴν ἥβην τὴν ἰθαγενῇ
τῶν Περσῶν, ἣν ὁ Ξέρξης ἀπέκτεινεν, ὡς
τροφοδότης τοῦ Ἄδου ἂν ᾔην.
Ἄδοβάται πολλοὶ, τῆς Περσίας τὸ ἄνθος,
πυκνὴ μυριάς τοξοτῶν κατεστράφη.
ὦ! οἷα δύναιμι ἦτον λαμπρά!

ΞΕΡΞΗΣ

Οὐαί μοι, οὐαὶ τοῦ στρατοῦ, τοῦ λαοῦ! (†)

(†) Προσθήκη.

ΗΓΕΜΩΝ

Ἡ γῆ τῆς Ἀσίας, ὦ Βασιλεῦ,
δεινῶς φεῦ! ἔκλινε γόνυ, δεινῶς.

ΞΕΡΞΗΣ

Εἶμ' ἐγὼ, φεῦ, φεῦ συμφορᾶς! Στρ. α'.
ἐγὼ ἄξιος θρήνων πρὸς βλάβην τῆς πατρίδος γεννηθείς.

ΧΟΡΟΣ

Προσαυδῶ πρὸς τὸν νόστον
φεῦ! κακόφωνον βοήν,
φεῦ! κακομελῆ κραυγὴν.
Μαριανδυνοῦ θρηνητοῦ
θέλω σοὶ φέρει πολύδακρυ γόνυ.

ΞΕΡΞΗΣ

Οἰκτρὸν πανόδυρτον θρήνον Ἀντιστρ. α'.
ἐκπέμψατε. Ἐστρεψεν ὁ Θεὸς τὰ βέλη του κατ' ἐμοῦ.
Θρηνήσω πανόδυρτον γόνυ,
λαοπαθεῖς συμφορὰς,
τὴν βύθισιν τῶν νεῶν
καὶ τὴν πόλιν πενθήρη.
Θὰ ἐγείρω κλαγγὴν καὶ πολύδακρυ θρήνον

ΞΕΡΞΗΣ

Τῶν Ἰάνων θερίζει Στρ. 6'.
τῶν Ἰάνων ὁ Ἄρης,
ναυδάτης παναλκῆς
σκοτεινὴν δρεπανίσας ἀκτὴν,

δυσδαίμονα πλάκα.

ΧΟΡΟΣ

Αἶ, αἶ! Βοήσας εἶπὲ,
 ποῦ τῶν πιστῶν εἶν' ἡ πληθύς;
 ποῦ οἱ παραστάται σου,
 ὥς ὁ Φαρανδάκης ἦν,
 Σούσας καὶ Πελάγων,

(1) [Ἀγδαβάτης καὶ Ψάμμις ἀκόμη, πρὸς δὲ
 Σουσιस्कάνης, ὦ, ποῦ;
 ὁ τ' Ἀγβάτανα λιπών;

ΞΕΡΞΗΣ

Δυστυχεῖς! Τοὺς ἀφῆκα
 ἐκ Τυρίας πεσόντας
 νηὼς εἰς τὰς ὄχθας,
 τὰς πετρώδεις ἀκτὰς νὰ πνιγοῦν
 τὰς Σαλαμινίας.

ΧΟΡΟΣ

Οὐαί! Ποῦ ὁ Φαρνοῦχος;
 Ποῦ Ἀριόμαρδος ὁ καλός;
 Ποῦ Σενάλκης Βασιλεύς;
 ἢ εὐπάτωρ Λίλαιος;
 Μέμφις; Θάρυβις;
 (2) [Ἀρτεμβάρης, προσέτι Μασίστρας, πρὸς δὲ]
 [ὁ Ἰσταίχμας, ὦ ποῦ;
 Ταῦτα πάλιν σ' ἐρωτῶ.

(1-2) Χωρὶα παραλειφθέντα εἰς τὴν μουσικὴν σύνθεσιν.

ΞΕΡΞΗΣ

Φεῦ! ὦ! Ἴω μοι!
 Ὡς εἶδον φρικτὰς τὰς Ἀθήνας
 τὰς ὠγυγίους,
 πάντες κατέπεσαν, αἶ αἶ!
 αἶ αἶ!
 σπαίροντες ἄθλι' εἰς τὴν χέρσον.

Στρ. γ'.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ τὸν Πέρσῃν Ἄλπιστον
 (1) [τὸν Βατανάχου]
 Πῶς τὸν πιστόν σου ὀφθαλμόν,
 τὸν μυρίων, μυρίων κοσμητὴν,
 (2) [καὶ Σησάμαν τὸν Μεγαβάτου]
 [καὶ τὸν Πάρθον, τὸν μέγαν Οἰδάρην]
 τὸν ἀφῆκες, ἀφῆκες! Οὐαὶ δεινῶν,
 τοῖς Πέρσαις τοῖς ἐνδόξοις
 κακὰ τῶν κακῶν!

ΞΕΡΞΗΣ

Μέγαν μοι πόθον
 τῶν φιλτάτων ἐταίρων ἐγείρεις.
 Ἄνέλπιστα λέγεις
 κακὰ τῶν κακῶν. Βοᾶ
 βοᾶ
 ἐντὸς τοῦ στήθους ἡ ψυχὴ μου.

Ἀντιστρ. γ'.

ΧΟΡΟΣ

Ἄλλους ἔτι κλαίμεν·

(1 - 2) Χωρ. παραλ. εἰς τὴν μουσ.

(1) [οὕτω τὸν Μάρδον]

Ἐάνθιν μυρίαρχον, Δίαιξιν

(2) [καὶ τοὺς ἱππότας, τὸν Ἀγχάρην καὶ τὸν Ἀρσάκην]

[καὶ Λυθίμνην καὶ Κηγθεδάτην]

καὶ Τόλμον, αἰχμῆς ἄπληστον.

Νεκροὶ ἔπεσαν, νεκροί!

Ὅπισω δὲν ἔπονται τῆς ἄρμαμάξης

παρὰ τὰς σκηνάς.

ΞΕΡΞΗΣ

Ἀπώλοντο οἱ πρωτεργάται τοῦ στρατοῦ.

Στρ. δ'.

ΧΟΡΟΣ

Ἀνώνυμοι, οὐαὶ, ἔπεσαν.

ΞΕΡΞΗΣ

Αἶ αἶ! αἶ αἶ! Ἀλλοῖμον ὦ!

ΧΟΡΟΣ

Θεοὶ, Θεοί!

ἄελπτον ἐπέμψατε ἐφ' ἡμᾶς

μέγα κακὸν, μεῖζον πάσης βλάβης.

ΞΕΡΞΗΣ

Ἐπλήγημεν! Τῆς τύχης ὦ μεταβολαί! Ἀντίστρ. δ'.

ΧΟΡΟΣ

Ἐπλήγημεν. Εἶναι δῆλον.

(1-2) Χωρ. παραλ. εἰς τὴν μουσ.

ΞΕΡΞΗΣ

ὦ νέαι νέαι βλάβαι βλάβαι!

ΧΟΡΟΣ

Ἰάονας
ναύτας ἀπηντήσαμεν δυστυχῶς.
Κατηγωνίσθ' ἡ φυλή τῶν Περσῶν.

ΞΕΡΞΗΣ

Πῶς ὅχι; Στρατὸν ὁ τάλας ἀπώλεσα τόσον!

ΧΟΡΟΣ

Τί ὅχι; Ἡ πᾶσα Περσί' ἀπωλέσθη.

ΞΕΡΞΗΣ

Δὲν βλέπεις τί μοι μένει τοῦ ἐνδύματος;

ΧΟΡΟΣ

Ναί, βλέπω, βλέπω.

ΞΕΡΞΗΣ

Καὶ τὸν βελοδέκτην μου;

ΧΟΡΟΣ

Τί λέγεις ὅτι ἔσωσας;

ΞΕΡΞΗΣ

Τῶν βελῶν τὸ ταμεῖον,

ΧΟΡΟΣ

Ἐκ πολλῶν ἐλάχιστα.

ΞΕΡΞΗΣ

Εἴμεθ' ἄνευ βοηθῶν.

ΧΟΡΟΣ

Οἱ Ἰᾶνες δὲν εἶναι φυγόμαχοι.

ΞΕΡΞΗΣ

Φιλοπόλεμοι. Πρᾶγμ' ἀνέλπιστον εἶδον.

ΧΟΡΟΣ

Τὸ θαλάσσιον ἡττηθὲν πλῆθος λέγεις;

ΞΕΡΞΗΣ

Τὸν πέπλον μου ἔσχισα πρὸς τὸ κακόν.

ΧΟΡΟΣ

Βαβαί; βαβαί!

ΞΕΡΞΗΣ

Πλέον ἀκόμ' ἢ βαβαί!

ΧΟΡΟΣ

Διότι διπλᾶ τὰ κακὰ καὶ τριπλᾶ.

ΞΕΡΞΗΣ

Ἡμῖν λυπηρὰ, χαρὰ τοῖς ἐχθροῖς.

ΧΟΡΟΣ

Μᾶς ἐκόπ' ἡ δύναμις.

ΞΕΡΞΗΣ

Γυμνὸς εἶμαι ὀπαδῶν.

ΧΟΡΟΣ

Διὰ τὸ πάθος τῆς θαλάσσης.

ΞΕΡΞΗΣ

Τὰ πάθη μου κλαῖε, κ' εἰς τὸν οἶκον ἄπελθε

ΧΟΡΟΣ

Καὶ κλαίω καὶ ὀδύρομαι.

ΞΕΡΞΗΣ

Καὶ ἀντιβόα εἰς ἐμέ.

ΧΟΡΟΣ

Κακὰ κακῶν, ὦρα κακή!

ΞΕΡΞΗΣ

Κραύγαζε μέλος συντιθείς.

ΧΟΡΟΣ

Οὐαὶ οὐαί!

Βαρεῖα αὖτ' ἡ συμφορά·
πολὺ καὶ δι' αὐτὸ πονῶ,

ΞΕΡΞΗΣ

Καὶ κόπτου, κόπτου δι' ἐμέ καὶ στέναζε.

ΧΟΡΟΣ

Βαβαί, βαβαί! Δεινὰ, δεινὰ!

ΞΕΡΞΗΣ

Καὶ ἀντιβόα εἰς ἐμέ.

ΧΟΡΟΣ

Θὰ γίνῃ τοῦτο δέσποτα.

ΞΕΡΞΗΣ

Ἀνάκραξον τὸ γοερὸν.

ΧΟΡΟΣ

Οὐαὶ οὐαί!
Μέλαινα τοῖς στόνοις μου
ἡ πληγὴ θ' ἀναμιγῇ.

ΞΕΡΞΗΣ

Τὸ στήθος σχίζε, βόα θρῆνον Μύσιον.

ΧΟΡΟΣ

ὦ μοι μοι! ὦ μοι μοι!

ΞΕΡΞΗΣ

Τὰς λευκὰς τρίχας μάδει τοῦ γενείου σου.

ΧΟΡΟΣ

Ἄπριξ, ἄπριξ, καὶ πάνυ γοερῶς.

ΞΕΡΞΗΣ

Ὅξέως κράζει.

ΧΟΡΟΣ

Θενὰ γίνῃ.

ΞΕΡΞΗΣ

Ἄς σχίσ' ἡ χεὶρ σου τὸν κολπώδη πέπλον σου.

ΧΟΡΟΣ

ὦ μοι μοι! ὦ μοι μοι!

ΞΕΡΞΗΣ

Μάδει τὴν κόμην, μυρολόγει τὸν στρατόν.

ΧΟΡΟΣ

Ἄπριξ, ἄπριξ, καὶ πάνυ γοερῶς.

ΞΕΡΞΗΣ

Υγρὸν τὸ βλέμμα.

ΧΟΡΟΣ

Υδωρ ὄλον.

ΞΕΡΞΗΣ

Καὶ ἀντιβόα εἰς ἐμέ.

ΧΟΡΟΣ

Οὐαὶ ; Οὐαί !

ΞΕΡΞΗΣ

Οἰμόζων χώρει πρὸς τὸν οἶκον.

ΧΟΡΟΣ

Οὐαὶ οὐαί ! Γῇ Περσίς δυσδίοδος !

ΞΕΡΞΗΣ

Οὐαὶ καὶ ἥδ' εἰς τὸ ἄστυ !

ΧΟΡΟΣ

Οὐαί ! Φεῦ ! Μάλιστα, ναὶ, ναί !

ΞΕΡΞΗΣ

Θρηνεῖτε, πατοῦντες τὴν γῆν ἀβρῶς.

ΧΟΡΟΣ

Οὐαὶ, οὐαί ! Γῇ Περσίς δυσδίοδος !

ΞΕΡΞΗΣ

Αἶ αἶ ! εἰς τὰ τρίςκαλμα
Αἶ αἶ ! πνιγέντες πλοῖα !

ΧΟΡΟΣ

Σὲ προπέμπω μετ' ἀνάρθρων κλαυθμῶν.

ΤΕΛΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον κατὰ ΚΟΙΧΛΥ, ἀντικαταστήσαντα αὐτὸ μετὰ τῆς μουσικῆς του συν-
θέσεως ἀντὶ τοῦ τέλους τοῦ Αἰσχύλου, ἀπὸ τοῦ χωρίου: ΞΕΡΞΗΣ. «Πῶς ὄχι;»
Σελ. 265.

ΞΕΡΞΗΣ

Κλαίετε, κ' ἔπεσθέ μοι εἰς τ' Ἀνάκτορα Ἐπῳδός

ΧΟΡΟΣ

Τὰ δάκρυα προῤῥέουσι.
Βαρέως πάσχεις, ὦ Περσία.

ΞΕΡΞΗΣ

Θρηνῶν παρέπου εἰς τὸν οἶκον.

ΧΟΡΟΣ

Παρέπομαι μετὰ κλαυθμῶν καὶ οἰμογῶν.

Ἡ βασιλὶς πλησιάζει γ' ἀσπασθῆ τὸν υἱόν.

ΑΤΟΣΣΑ (μετὰ λαμπρᾶς συνοδείας)

Χαῖρε Βασιλεῦ παντάναξ, χαῖρε, φίλτατε υἱέ,
τοῖς Θεοῖς εὐγνώμων ὅτι ἀπὸ φόνων καὶ δεινῶν
εἰς πατρίδα καὶ εἰς φίλους κ' εἰς τοὺς οἴκους τοῦ πατρὸς
βλέποντα τὸ φῶς καὶ ζῶντα πάλιν σ' ἐπανάφερον.
Δοῦλοι, ἄρατε τὰς πύλας. Ὁ δεσπότης ἔφθασε.

Πορφυροβαφῇ τὸτ δρόμον στρώσατε θεράπαινοι.
 Ἄνδρες, γέροντες, γυναῖκες, παῖδες, προσκυνήσατε·
 Ἀρχεσθε τῆς ὑμνωδίας· ὁ Βαλὴν εἰσέρχεται.
 Ὡς λαμπρὰ προκύπτ' ἡμέρα ἀπὸ μελανῆς νυκτὸς·
 εἰς λαὸν ἐν θλίψει λάμπει Ἄνακτος ἐπιστροφή.

ΞΕΡΞΗΣ

Ὅχι, ὦ ἀγνή μου μῆτερ. Τί συνέβη ἀγνοεῖς.

ΑΤΟΣΣΑ

Καὶ τὸ τί συνέβ' ἤξεύρω καὶ τὸ τί συμβήσεται.

ΞΕΡΞΗΣ

Πῶς ἀπώλεσα ἤξεύρεις ἄνδρας, στόλον καὶ τιμὴν;
 Ἴππους, στρατιώτας, πλοῖα, ἄρματα, τὸ πᾶν; Κ' ἐγώ—
 Βλέπεις τί τὸ ἔνδυμά μου! βλέπεις τὰ λωρία του.

ΑΤΟΣΣΑ

Οὐδὲ ταῦτα μὲ λανθάνουν. Ἴδου, λάβε τὴν στολήν.
 Κρύψον ὑπὸ τὴν πορφύραν τὸ οἰκτρόν σου ἔνδυμα.
 Λάβε τὴν τιάραν, λάβε σκῆπτρον εἰς τὴν χεῖρά σου.

ΞΕΡΞΗΣ

Τί μοι λέγεις μῆτερ; Μήπως εἶμαι πλέον Βασιλεύς;
 Βασιλεὺς λαὸν μὴ ἔχων, Βασιλεὺς χωρὶς στρατοῦ!

ΑΤΟΣΣΑ

Ἄν, Θεῶν θελόντων, Ἄναξ, πολὺν ὤλεσας στρατὸν,
 ἀλλ' ἡ γῆ δὲν ἀπωλέσθη, μένει ἔτι ὁ λαός,

τοῖς Θεοῖς ἐὰν ἀκούων πειθαρχῆς τοῖς λόγοις τῶν.
 Ἄν δ' ἀβούλως εἰς γῆν ξένην τὸν στρατὸν ὠδήγησας,
 ἦν τοῦ σοῦ ζυγοῦ ποθοῦσιν ἐλευθέραν οἱ Θεοὶ,
 ἀπειπὼν τὴν ὕβριν, ἔξεις εὐμενὲς τὸ θεῖόν σοι.
 Μένουσι τῆς γῆς οἱ ὄροι, μένει καὶ τὸ κράτος σου,
 κ' οἱ ὑπήκοοί σου πάντες πειθαρχοῦσιν ὡς τὸ πρίν.
 Ἄκριτα, ἀληθῆ λέγω; Μαρτυρήσατε ὑμεῖς,
 πρόκριτοι, γηραιοὶ Πέρσαι, τῶν πιστῶν οἱ ἄριστοι.
 Λέγετε; παρηγορεῖτε τὸν δεσπότην ὅπως δεῖ.

ΗΓΕΜΩΝ

Ἀληθῆ ὅσα λέγει εἰσὶ, Βασιλεῦ,
 ἢ τεκοῦσά σε μήτηρ, Δαρείου υἱέ·
 δι' ὃ παύου δακρύων καὶ γόων πικρῶν,
 καὶ δὸς πρόφρον τὸ οὖς
 εἰς αὐτὰς τὰς πιστὰς συμβουλὰς μας,

ΧΟΡΟΣ

Γαῦρος στρατὸς καὶ οἶος οὐδεὶς
 ὠπλίσθη προτοῦ, ἂν ἐξέλιπε πᾶς,
 ἀνεξάντλητος πλήν,
 ὡς τὰ φύλλα τὸ ἔαρ,
 αἰώνιος τρέφ' ἢ ἱκμάς τοῦ λαοῦ,
 νέον ἄλλο παράγουσα γένος.
 Καὶ ὡς ὁ Δαρεῖος ἐὰν οἰκουρῆς,
 θ' αὐξήσης τοῦ κράτους ὄλβον κ' ἰσχὺν,
 καλῶς καὶ ἐν εἰρήνῃ θ' ἄρχῃς τῆς γῆς
 ἣν σ' ἀφῆκαν οἱ πρόγονοι κληρὸν.

Ἔξοδος. Α.

Ἐν ἀγάπῃ καὶ πίστει πρὸς σέ ὁ λαὸς
 θ' ἀμύνητ' ἐχθρὸν, ὅστις, ὅθεν ἂν ᾖ,
 ἐπειδὴ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῶν χρόνων
 αὐτὸς παρὰ Πέρσαις κρατεῖ ὁ Θεσμός:
 Βασιλεὺς καὶ λαὸς ὅτι ἐν εἰσί.

ΤΕΛΟΣ.

